రామ థ ల ము

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధములు—IV.

గ్రంథకర్త:

మాదగంటి జగన్నశాస్త్రి, బి. ఏ.

'పల్లెటూరు గ్రంథమండలి'

సంపాదకుడు.

ముదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రి, బి.ఏ.

రామతీర్థస్వామి

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధములు—IV.

1927

మొదటికూర్పు 1000

ఇతరులకు వెల 3 అణాలు.

రాజమండ్రి.

(తూర్పు గోదావరిజిల్లా.)

కాకినాడ:

కాకినాడముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడియె.

1927

'పల్లెటూరు గ్రంథమండలి'

[illegible] ఉపాధ్యక్షులు.

1 శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారు, చెన్నపట్నం.

ఉపాధ్యక్షులు.

2 జంపన సుబ్బారావుగారు,
ప్రొప్రయిటరు, ఖండవల్లి.

3 పల్ల సూర్యనారాయణగారు,
వకీలు, కొవ్వూరు.

4 దామోజీపురపు సత్యాధిరావుగారు,
వకీలు, కొవ్వూరు.

5 బలిజేపల్లి సుబ్రహ్మణ్యంగారు,
వకీలు, కొవ్వూరు.

6. కళిదిండి గంగరాజుగారు,

తాడేపల్లిగూడెం.

7 రామానుజం రామారావుగారు,

రాజమండ్రి.

ప్రధానపోషకులు.

8 తల్లాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు,

ఉంగుటూరు.

9 తల్లాప్రగడ భీమేశ్వరరావుగారు,

ఉంగుటూరు.

10 డాక్టరు, జీడిగుంట కామరాజుగారు,

నిడదవోలు.

11 డాక్టరు, సత్తిరాజు వెంకట్రావుగారు,

అత్తిలి.

12 శివుడు శివరావుగారు,

కొవ్వూరు.

13 మల్లంపల్లి మల్లికార్జునరావుగారు,
కొత్తపల్లి అగ్రహారం.

14 చేడ నారాయణమూర్తిగారు,
కొండంగి.

15 ముళ్ళపూడి తిమ్మరాజుగారు,
తణుకు.

16 జాజాల చలమయ్యశాస్త్రిగారు,
కొవ్వూరు.

17 పులవర్తి లక్ష్మణస్వామిగారు,
ఆకివీడు.

18 పసల సోమయ్యగారు,
తాడేపల్లిగూడెం.

పోషకులు.

19 గంధం వెంకయ్యనాయుడుగారు,
వకీలు, భీమవరం.

20 [illegible]పల్లి లక్ష్మీనారాయణగారు,
కొవ్వూరు.

21 డాక్టరు, యర్రమిల్లి దీక్షితులుగారు,
నిడదవోలు.

22 ఆచంట కృష్ణమూర్తిగారు,
మాధవరం.

23 డాక్టరు, నజీదు అహ్మదుగారు,
తాడేపల్లిగూడెం.

24 క[illegible]ారి అచ్యుతరామరాజుగారు,
ఒడ్డూరు.

25 రేకపల్లి వర్ఘులుగారు,
వకీలు, రాజమండ్రి.

26 గోడవర్తి నాగేశ్వరరావుగారు,
ఆచంట.

27 బోళ్ల వెంకటరత్నంగారు,
పెదపట్నమగ్రహారం.

28 తుమ్మలపల్లి సత్యనారాయణగారు,
పిప్పర.

29 తుమ్మలపల్లి లక్ష్మీనారాయణగారు,
పిప్పర.

30 యిందుకూరి సుబ్బరాజుగారు,
పిప్పర.

31 మాజేటి రామచంద్రరావుగారు,
ఏలూరు.

32 జోస్యుల రామచంద్రరావుగారు,
వకీలు, రామచంద్రపురం.

33 న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు,
వకీలు, రాజమండ్రి.

34 జూపూడి సుబ్బన్నగారు,
ఆకివీడు.

35 పోలిన రాజు అనే రామచంద్రుడుగారు,

ములకల్లంక.

36 గాడేపల్లి హానుమానులుగారు,

అత్తిలి.

37 చిట్టూరి చినయింద్రయ్యగారు,

వకీలు, నర్సాపురం.

38 బొమ్మకంటి రామమూర్తి శర్మగారు,

నిడదవోలు.

గ్రామపోషకులు.

1 గద్దెమాణిక్యం సుబ్బారాయడుగారు,
తాడేపల్లిగూడెం.

ప్రధానపోషకులు.

2 దేవులపల్లి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు,
అగ్రహారందారు, తిమ్మరాజుపాలెం.

3 విష్ణువఝ్ఝుల లక్ష్మీనారాయణగారు,
చిలకలంపాడు.

పోషకులు.

4 నసింపల్లి సుబ్బారాజుగారు,
కోమూరుపాలెం.

5 పేరిచర్ల సుబ్బారాజుగారు,
ర్యాలి.

6 పెనుమెత్స సుబ్బారాజుగారు,
మునసబు, కోటురు.

7 జగుమర్తి వెంకట సుబ్బారాయుడుగారు,

నాగుల్లంక.

8 కర్రి చినవెంకటరెడ్డిగారు,

మారుటేరు.

9 రావుసాహేబు కల్లి చిట్టి అబ్బాయినాయుడుగారు,

పూళ్ల.

10 మొనుమెత్స రాఘవరాజుగారు,

గోటేరు.

11 కర్రి శ్రీరామమూర్తిగారు,

ఏనుగుల మహాలు.

12 అరవ తిరుపతిరాయుడుగారు,

రాజమండ్రి.

13 పేరాలి సీతారామయ్యగారు,

తేతలి.

ఓం

శ్రీ రామతీర్థస్వామి బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధములు.

మతముయొక్క పరమావధి.

మతముయొక్క పరమావధి యేది? దానిని హైందవు లెట్లు సాధింప యత్నింతురు? వారిమత ప్రకారము ప్రతివాడును (పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంతము) భగవంతుడే! ప్రతివాడును అఖండసన్నిధియే! అనాదిరత్నమే! పరమానందకందమే! ప్రతివాడును భగవంతుడు; అతనిలోనే విశ్వమంతయు నుండును. అయినచో ప్రజ లేల బాధపడుచుందురు? అఖండసచ్చిదానందమతములో లేకపోవుటచే గాని, యమూల్యమణి

సమయం దంతర్హితముగా నుండకపోవుటచే గాని వా రెన్న డిట్లు బాధపడుట లేదు. వా రాపరమరహస్యము ను గుర్తింపకపోవుటే యీ యనర్థముల కెల్ల కారణ మగుచున్నది. మననిజాత్మను గ్రహింపజాలకుండుట ; యదార్థమైన యాత్మతత్త్వము ననుభవింపజాలకుండుట ; యివియే మన కడ్డుగోడలు. ఆత్మతత్త్వమును తెలుపుటే మతముయొక్క పరమావధి. మనబాహ్యవేషమును తీసివేయుటే మతప్రయోజనము. స్వయంకృతాపరాధముచే, మనస్వహస్తములతో, మనకర్మలచే మనమే మనలో నున్న యమూల్యమణుల నన్నిటిని మఱుగుపరచుకొని దౌర్భాగ్యులవలె వాపోవుచున్నారము. ఎమర్సనుకవి చెప్పినట్లు "ప్రతివాడును మూర్ఖశిరోమణి పాత్రను ధరించిన భగవంతుడే !"

అన్నిమతములును మనల నావరించియున్న మాయను నిర్వీర్యముచేయుటకును, చీల్చివేయుటకును నుద్దే

శింపబడినవి. ఇందులో కొన్నిమతము లీమాయ యను
తెరను కొంచె మించుమించుగా లేనట్లు చేయగలిగినవి.
కొన్నిటి కంతటివిజయము చేకూరలేదు. కాని అన్నిమత
ములలోను నిజతత్త్వమును గ్రహించిన బ్రహ్మజ్ఞానులు
లేకపోలేదు. అట్టితత్త్వజ్ఞ తేలించినపు డీమాయ యను
తెర యెంతదట్టముగానున్నను కొంతకాలము తొలగింప
బడును; అప్పుడు తెరచాటుననున్న తత్త్వ ముద్యోతక
మగును. మీ కొకయుదాహరణమును చూపుచున్నా
ను. ఇదిగో యిదియొక తెర! అనేక మడతలుగల యీ
జేబురుమాలును మీ కండ్లకడ్డముగా పెట్టుచున్నాను.
దీనిని మీరు త్రోసివేసి నన్ను చూడవచ్చును. కాని
యది మరల మీ కడ్డువచ్చుచుండును. ఇందులో నొక
మడతను తీసివేసెదను. తెర కొంచెము పలుచనగును.
మరికొన్ని మడతలను తగ్గించెదను. తెర మరింత పలుచ
నగును. ఇప్పుడుకూడ దీనిని తప్పించి చూడవచ్చును.

కాని యిది మరల తనస్థానము నాక్రమించుచుండును. తెర నంతకంతకు పలుచనచేసినచో దీనిని మీా రవతల కు తోఁచియకపోయినను నన్ను చూడవచ్చును. తెరయు న్నను లేనంతటి పలుచగా చేయబడినది. మన మొకరి నొకరము చూచుకొనవచ్చును. ఇప్పుడుకూడ దీనిని తోఁసిపుచ్చవచ్చును. తెర చాల పలుచగానుండి చూ చుట కెట్టియభ్యంతరమును కల్పింపనప్పు డది తెరయే కాజాలదు ! అదియున్నను మనము బ్రహ్మానందము నను భవింతుము ; మనము భగవంతుని ముఖాముఖిగా చూ తుము. మనమే భగవంతుడగుదుము. అప్పు డీప్రపంచ మం దేదియుకూడ మనయఖండసచ్చిదానందమున కడ్డు రాజాలదు ; దానిని భంగ మొనర్పజాలదు. అజ్ఞానమను తెరను (మాయను) అతిపలుచనచేసి, లేనిదానివలెనే చేసి, తదితరమతము లేవియు సాధింపజాలనట్లు దీనిని సాధించుటలోనే హిందూవేదాంతముయొక్క గొప్పతన

మంతయు కలదు. కర్మరంగమున మునిగియున్నను జ్ఞాని నిది బ్రహ్మానందమున నోలలాడింపగలదు. ఆపరాత్పరుని, మనన, ధ్యాన, కీర్తనాదులలో సంయోగ మున్నంత కాలమే మతమును చెందినవారైన నీ యజ్ఞానమను తెరను లేకుండచేసికొనగలుగుచున్నారు. హిందూ వేదాంతి కూడ నిట్టే బ్రహ్మానందమగ్నుఁడగుచున్నాఁడు. కాని యతఁడట్టిసమాధ్యవస్థలలోనే గాక దట్టమైన మాయ తెరలను కల్పించు మతముల కసాధ్యమగు నిత్యకర్మకలాపమందుఁగూడ దివ్యదృష్టినే యనుభవింపగలుగుచున్నాఁడు.

ఈప్రపంచములోనున్న మతము లన్నిటిని మనము మూఁడుతరగతులుగా విభజింపవచ్చును. ఏమతమైనను యీతరగతులలో నొకతరగతికి వచ్చితీరవలెను. 'తస్యైవాహం,' 'తవైవాహం' 'త్వమేవాహం.' నే నాపరాత్పరునివాఁడనే! నే నతనివాఁడనే! అనునది

మొదటితరగతికి చెందుచున్నది. ఈమతములో తెర చాల దట్టముగానున్నది. 'తవైవాహం' నేను నీవాడనే! అనునది రెండవతరగతిలోని మతము. ఈ రెండుతరగతులకును చెందు మతములలోను, సిద్ధాంతములలోను యున్న భేదమును చూచితిరా! మొదటితరగతి మతములోని భక్తుడు భగవంతుడు తనకు దూరముగానున్నట్లును, యెక్కడో యున్నట్లును, సమీపమున లేనట్లును, తనకు కాన్పించుచుండనట్లును భావించును; కనుకనే యతడు నే నతనివాడనే యను యుత్తమపురుషను (ఎదరలేని వానిని తెలుపునది) ప్రయోగించుచున్నాడు. ఇదియే మతమునకు ప్రథమావస్థ; ఇది మతాభినివేశతత్పరులగు మతశిశువులకు మాతృస్తన్యమువంటిది. మొట్టమొదట నిట్టి మాతృస్తన్యము నాస్వాదింపని యేమానవుడును మతములో నభివృద్ధిని గాంచజాలడు.

"నే నతనివాడనే!" ఆహా దీనినైనను సంపూ

ర్ణముగా గ్రహించిన మానవున కిది యమృతప్రాయము
కాదా ! అతడు ప్రాతఃకాలమున లేచి " ఆ పరాత్ప
రుడు నన్ను సుప్రోత్థితుని గావించినాడు ; " అతడు తన
యుద్యోగధర్మ నిర్వహణమునకు గడంగుచు " ఆ పరా
త్పరుని యాజ్ఞల నేను శిరసావహించుచున్నాను. ఈవి
శ్వమునంతను పాలించున దతడే ! ఈ విశ్వమంతయు
నతనిదే ! నాగృహము, నాబంధువులు, నాస్నేహితులు
నా సర్వస్వమును అతనివే ! అవి నాకతనివలననే ప్రసా
దింపబడినవి. జగత్తంతయు నతని మయమే ! " అనుచు
తన ప్రపంచకేళిని నీరపంకజన్యాయముగా నిర్వహించు
చు నీభూతలమును స్వర్గతలముగా మార్చివేయుట లేదా!
అతనికి సంపూర్ణవిశ్వాసము, భక్తిశ్రద్ధయుండి తన సర్వ
స్వమును, జగత్తంతయును, తానునుకూడ నా పరమే
శ్వరునివారమే యని హృదయాంతరాళము నుండియు
గ్రహింపగలిగి యట్లనుభవింపగలిగినచో నీభావమే

యఖండానిర్వాచ్యసచ్చిదానందమును చేకూర్చును. దీని ని గ్రహించి యనుభవింపగలిగినపు డిది యమృతఘుటి కయే యగును. కాని సిద్ధాంతములలో నిది మొట్టమొదటిది మాత్రమే యగుచున్నది. 'త్వమేవాహం.'

'నేను నీవాడనే' యను రెండవ సిద్ధాంతమును దీనితో పోల్చి చూడుడు! మొదటి దతి మధురముగా నున్నది. కాని యిది యంతకంటెను మధురముగా నున్నది. మొదటిది చెరకురసము; ఇది కేవలము బెల్లమే! ఈ భేదము మాకు కాన్పించుచునే యున్నది. దట్టముగానున్న తెర మరింత పలుచన చేయబడినది. 'నేను నీవాడనే' అనుదానిలో మనము భగవంతుని యెక్కడో యున్నవానివలె చూచుట లేదు; దగ్గర లేనివానివలె, తెరచాటున దూరముగా నున్నవానివలె యుత్తమపురుషనా ప్రయోగించుట లేదు! అతడు మన కెదురుపడినాడు. మనకు ముఖాముఖి సంభాషణ జరుగుచు

న్నది. అతడు మనకు చాలసమీపమునకు వచ్చినాడు ; మనచెంతనే, అంతకంతకు సమీపించుచు చూపులో చూపు కలుపుచున్నాడు ! ఇది మొదటి సిద్ధాంతముక న్న గొప్పది. కాని యిందులో గొప్పప్రమాదముకలదు. చాలమం దీసిద్ధాంతమును విశ్వసించి, భగవంతుని సమీపించినట్లు భావించుచుందురు ; కాని వారి కాయ దార్థతత్పరత, యఖండమైన యాత్మవిశ్వాసము కొరవ డియుండును. పూర్ణమైన విశ్వాసముండి మొదటియవస్థ లో నున్నను మధ్యనున్న తెర యెంతదట్టముగానున్నను నది తొలిసివేయబడుచున్నది. "నే నతనివాడనే" యను భావము హృదయాంతరాళమునుండి పొంగిపొరలుచు ప్రతిరోమకూపమును, ప్రతిరక్తబిందువును, ప్రతినాళ ము నాపాదమస్తకము నీ యనన్యభక్తితో, నీ యసా మాన్య విశ్వాస తత్పరతలతో ప్రతిధ్వనించు నెడల మాయ మాయమయి తన్ను తానే మరచిపోయి యా

భగవంతునిలో, నీ విశ్వములో లీనమగును. అతడు దివ్యుడగును ; భగవంతుడే యగును. కాని యొకానొకప్పుడు 'నేను నీవాడనే' యను రెండవ సిద్ధాంతములో విశ్వాసముగలవాడాపరిపూర్ణవిశ్వాసము లేకపోవుటచే సిద్ధాంతము గొప్పదైనను యీ భగవద్దర్శనానందాబ్ధి నోలలాడజాలడు. కాని యాతృష్ణను, ఆ తత్పరతను, ఆపరవశతను యీ రెండవ సిద్ధాంతముతో కూడ జేర్చుకొని యభివృద్ధి నొందవలెను.

"నేనే నీవు" అనునది మూడవ సిద్ధాంతము. చూచితిరా ! మనమిచ్చట యెంతసమీపమునకు వచ్చితిమి ! 'నే నతనివాడనే' అన్నదానిలో భగవంతుడు దగ్గర లేడు ; దూరముగా నెచ్చటనో యున్నాడు. 'నేను నీవాడనే' యన్నచోట ముఖాముఖిగా వచ్చితిమి ; సమీపమునకు చేరుకొంటిమి. ఈ మూడవస్థితిలో యిద్దరును కలుసుకొనుచున్నాము. ఒకరిలో నొకరు లీన

మగుచు నొకటి యగుచున్నాము. ప్రియు లిద్దరును ప్రేమ లో లీనమయిరి. రాధాకృష్ణు లేకమయిరి. వేదాంతము సాధింపబడినది ; గ్రహింపబడినది. దీపపుపురుగు దీప మును చేరి, చేరి దీపములోపడి దీపమయిపోవుచున్నది. ఉపనిషత్తు (వేదాంతము) అనగా జ్యోతులకెల్ల జ్యోతి యైన యా పరంజ్యోతియొక్క (ఉప) సమీపమును చేరి చేరి (ని) భిన్నత్వము, ద్వైతము అను భేదబుద్ధిని (షత్) నాశనముచేయుట. అనన్యమైన భగవద్భక్తు డతని లో నైక్యమయి యప్రయత్నముగనే, యనైచ్ఛికము గనే "నేను అతనే" "నేను అతనే" "నేను అతనే" "నేను నీవే" "మనయిద్దరము ఒకటే" "నేను భగ వంతుడను" "నేను భగవంతుడను" అను నిరంతర భగవద్ధ్యానలోలుడగుచుండును. ఇదియే మతముయొక్క పరమావధి ; ఇదియే పరమభక్తి ; ఇదియే వేదాంతము (అనగా జ్ఞానపరిసమాప్తి). ఇక్కడ గమ్యస్థానమును

చేరుచున్నాము ; ఈ సిద్ధాంతములోకూడ నజ్ఞానమను తెరయున్నను లేనంతటి పలుచన చేయబడినది ; కాని కొంద రాత్మవిశ్వాసము, అనన్యభక్తి, ఏకాగ్రిత లేనివారై తెరను పూర్తిగా తొలగింపలేక పరిపూర్ణబ్రహ్మానందసౌఖ్యమును బడయజాలరు. కొంద రీవిశ్వాసమును తొలుత బుద్ధిచే గ్రహించి మెల్లమెల్లగా భావపరిపూరితులై నిత్యకర్మకలాపమున ననుభవమునకు తెచ్చుకొనుచు బ్రహ్మానందము ననుభవింతురు. బ్రహ్మమే యగుదురు. వీరే జీవన్ముక్తులు. ముఖ్యముగా బుద్ధిచేతనే అజ్ఞానమను తెర యంతకంతకు సంస్కరింపబడుచుండును ; అది హృదయసంతాపముచే పూర్తిగా తొలగింపబడును.

ఈ మూడువిధములైన యవస్థలను మనమిప్పుడు చూచియున్నాము. ఆయాస్థితులలో నున్నవారెట్లు మధ్యమధ్య నడ్డుతగులుచుండు నజ్ఞానమను తెరను తొల

గింపగలరో నిదర్శనపూర్వకముగా చూచెదము.

ఒకకన్య తన ప్రియుని యేకాంతయు ప్రేమించ నంత యనన్యభక్తితో ప్రేమించుచుండెను; ఆమె శరీర మంతయు ప్రేమమయ మయ్యెను. ప్రతిరక్తబిందువు, ప్రతిస్వేదకూపము, ప్రతిరక్తనాళము "ప్రియుడు" "ప్రియుడు" అని తపించుచుండెను. ఒకప్పు డామెకు గొప్ప వ్యాధివచ్చుటచే ననేకమంది ఘనవైద్యులు వచ్చి చికిత్సకు సాధనముల నారయుచుండిరి. చివర కామె శరీరమునుండి కొంత రక్తమును తీసివేసిన గాని వ్యాధికుదురదని నిర్ధారణ చేయబడెను. వెంటనే సూదు లామె శరీరములోని కెక్కించబడెను; కాని యీమె శరీరమునుండి యొక్క రక్తపుచుక్కైనను రాకుండెను; కాని అదేమి చిత్రమో! ఆసమయముననే యీమె ప్రియుని శరీరమునుండి రక్తము ప్రవహింప జొచ్చెను. ఆహా! ఎంతయద్భుతమైన యైక్యత! ఇదియొక గాథమాత్రమే

యని మీరనవచ్చును. ఇది సత్యమే కానచ్చును. గాఢా నురాగబద్ధులైన వారింతటి యవస్థకు రాకపోయినను తమ జీవితములలో నిటువంటి యనుభవములు కలవారు లేకపోలేదు. ఆకన్య తన శరీరమునే మరచిపోయి తన భర్తశరీరమునే తన శరీరముగా చేసికొనెను; ప్రియుడు తన ప్రియురాలి ప్రేమలో లీనమైపోయెను. రెండు శరీరములును ఏకమైపోయెను.

భగవంతునిలో పొందు నిట్టి యైక్యతకే మతము నిపేరు. నాశరీరమతని శరీరము కావలెను; అతని యాత్మ నాయాత్మ కావలెను. మతము సిద్ధించవలెను.

యోగవాసిష్టములో నొకకథ కలదు. ఒక ప్రియురాలగ్నిహోత్రములో త్రోయబడెను. కాని యగ్నిహోత్రి మామెను దహింపదాయెను; ఆమె ప్రియుడుకూడ నగ్నిహోత్రమున బడవేయబడెను. కాని అతని శరీరముకూడ యథాప్రకారముగనే యుండెను. అగ్ని

హోత్రియము వా రిరువురను దహింపజాలక పోయెను. వారు గంగాతోయములలో ద్రోయబడిరి. ఆతల్లికూడ వారిని ముంచివేయక పోయెను. వారిని పర్వతాగ్రము లనుండి క్రిందకు త్రోసివేసిరి. కాని ఒక్క యెముకైనను విరుగలేదు. ఎంత చిత్రము! దీనికి కారణమేమి? అప్పుడు వారు దాని కీసమాధానమును చెప్పజాలకుండిరి. వారు తమ్ము తాము మరచి పోయిరి. తరువాత వారిని ప్రశ్నింపగ వారొకరి కొకరు విశ్వతుల్యురనియు, విశ్వమే యనియు, విశ్వమంతయు నొకరిలో నొకరు చూడ గలిగితి మనియు చెప్పిరి. వారికి నిప్పు నిప్పు కాదు. నిప్పు ప్రియునకు ప్రియురాలి వలెను ప్రియురాలికి ప్రియునివలెను కాన్పించెను. నీరు నీరు కాదు; రాళ్లు రాళ్లు కావు; శరీరము శరీరము కాదు; సర్వత్ర ప్రియుడు ప్రియురాలు ద్యోతకమగుచుండెను. ఇక వారి కపకారమును కలిగించు వా రెవరు? ప్రియులు తమలో

[illegible] చేసికొను టెట్లు సంభవించును?

ప్రహ్లాద చరిత్రను మన మెరుంగమే! "పానీయంబులు త్రావుచున్, కుడుచుచుని భాషించుచున్ హాస లీలా నిద్రాదులు సలుపుచున్........" అని సర్వత్ర విష్ణుమయమునే చూడగలిగిన ప్రహ్లాదుని యగ్నిజ్వాలలు దహింపగలిగెనా? నీరు మ్రింగివేసెనా? అతనికి నిప్పు నీరు మొదలగు పంచభూతములును కూడ యెట్టి యపకారమును చేయలేదు. వాటియథార్థతత్త్వము గ్రహింపబడెను. ఆ బాలుడు తన నిజతత్త్వమునకు రాగలిగెను. అతనికి "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" అంతయు ప్రేమమయే! పొడుచుట, దూషించుట, భయపెట్టుట, అగ్నిహోత్రములు, కత్తులు, పర్వతములు మొదలగునవన్నియు స్వర్గము తప్ప మరేవియు కాజాలవయ్యెను! ఇక నతని కపచారము చేయునదేది కలదు?

హిమాలయ పర్వతారణ్యములలో నొకఋషి

గంగయొడ్డున కూర్చొని తపము నొనర్చుచుండెను. అవ తలియొడ్డున కొందరు మునులు 'శివోహం' 'శివోహం' 'శివోహం' అని ధ్యానము చేయుచున్న యాఋషిని చూచుచుండిరి. 'శివోహం' అనగా నేను భగవంతుడను అని యర్థము. ఇంతలో నెక్కడ నుండియో యొకపులి వచ్చెను. అది యాఋషిపై నుఱికి యతనిని నోటకరచు కొనెను. కాని యతడు యథాప్రకారముగ నే 'శివోహం' 'శివోహం' అను మంత్రమును నిశ్చింతగా జపించుచుం డెను. ఆపులి యతని కాళ్లను, చేతులను చీల్చివేయు చుండెను; అప్పటికి నతడట్టే యనన్యచింతతో జపించు చుండెను. ఆహా! ఏమి యాశ్చర్యము! ఈప్రపంచము న నతని కన్యమైన దేదియును లేదు; సర్వమును బ్ర హ్మమే! సర్వమును తానే! ఇది శూన్యవాదము కాదు; ఇదియే పరమావధి; ఇదియే పరిపూర్ణజ్ఞానము; ఇదియే మతము. ప్రియు లిట్టి యనన్యప్రేమతరంగములం దోల

లుండునపు డొకరిలో నొకరు లీనమగుట లేదా ? స్త్రీ తన చిన్నిబిడ్డను ముద్దిడుచు తానే యిక్కడ ప్రతిబింబించుచున్న ట్లానందించుటలేదా ? తన రక్తమే తన మాంసమే, తన యస్తులే రెండవ తానైన ట్లనుభవించుట లేదా ? ఆమాతాశిశువుల ప్రయోజనము లేకమైపోయినవి; అవి రెండుకాదు; ఒకటే. ఆపరాత్పరుని చేబట్టుచు, నాశ్లేషించుచు, బరిణాయమగుచు ననన్య చింతాక్రాంతుడవై యతనిలో లీనమై, యేకమై, ద్వైతమునకు తావులేకుండ చేసికొనుము. "ఓభగవానుడా ! భవదధీనుడను ! నీసంకల్పము నెరవేరునుగాక !" అనుటకంటె "నాసంకల్పమే నెరవేరుచున్నది" అను పరమానందమును పొందుము !

ఒక గోపిక కృష్ణునియం దతిగాఢానురాగబద్ధయైయుండెను. ఒకనాటి సాయంకాలమామె దీపమును వెలిగించి తెచ్చెదనను వ్యాజముచెప్పి యాలీలామాను

ష విగ్రిహమును తనివితీర చూచుటకు కృష్ణునింటకు బోయెను. ఆమె కృష్ణునింట వెలుగుచున్న ప్రిమిదెకు తన చేతిలోనున్న ప్రిమిదెను జేర్చెను; వెలుగుచున్న వత్తి తన ప్రిమిదెంలో నున్న వత్తి నంటించవలెను. కాని యామె యాశిఖిపింఛపతాళిని, మూనురళీ మనోహరుని, యాస్త్రీహృదయ నవనీతచోరుని రెప్పవాల్పక చూచుచుండెను. ఆమె తన్ను తాను మరచిపోయెను. చేతనున్న వత్తి వెలుగుటకు మారుగా నామె చేయియే యంటుకొనెను. వేళ్లు కాలిపోవుచుండెను; కాని యామె కదేది యును తెలియనే తెలియదు. ఆమె నేత్రికమలములు కృష్ణవిగ్రిహముపై లగ్నమయ్యెను. ఆమె యెంతసేపటి కిని యింటికి రాకుండుటచే నామె తల్లి యామెకొరకు వెదకికొనుచు కృష్ణునింటకు వచ్చెను. ఆమె వచ్చుసరికి కుమార్తె వ్రేళ్ళులంటుకొనిపోవుచుండెను; ఆకన్యకుమా త్రి మాసగంతి తెలియనే తెలియదు; అదిచూచి తల్లి

గుండెలు బాదుకొనుచు, రోదనచేయుచు బిగ్గరగా నేడ్వ సాగెను. అప్పు డా పిల్లకు తెలివివచ్చెను. ఇట్టి గాఢానురాగములోనే, యిట్టి దివ్యప్రేమలోనే ప్రియు లిద్దరు సాంద్రారులలో లీనమగుదురు. "వాడే నేను" "నీవే నేను" ఇదియే మూడవయవస్థ; దీని తరువాత యవస్థలో నీశబ్దజాలముకుకూడ తావు లేదు. అంతావమానమే! ఈకథలన్నియు మతాభివృద్ధియొక్క మూడవ యవస్థను తెలియజేయును. "నేను నీవాడను" "నేను నీవాడను" అను రెండవయవస్థకుకూడ కొన్ని యుదాహరణములను చూపెదను.

ఇద్దరువిద్యార్థు లొక గురువును చేరి తమకు మోక్షని వేశమును కలిగింపవలెనని వేడుకొనిరి. వారిని గురుడు పరీక్షించిన గాని మతబోధ చేయజాలనని యా గురుస్వామి గురుడు చెరియొక పావురమునిచ్చి మీరు యెవ్వరును చూడకుండ వీటిని చంపి తెండని

యాజ్ఞాపించెను. ఒక విద్యార్థి వెంటనే యొకరాజవీధిలో నికి బోయి, జనము కిటకిట లాడుచు బోవుచుండ నొక్క ప్రక్కకు పోయి నెత్తిపై నొకబట్ట కప్పుకొని, పావురమును తీసి మెడనులిమి చంపివేసి గురువుగారి వద్దకు పరుగెత్తి "స్వామీ! స్వామీ! యిదుగో! మీయాజ్ఞను నెరవేర్చినాడను" అని చెప్పెను. "నిన్నెవరును చూడకుండగనే నీ వాపనిని చేసితివా?" అని యడుగ నావిద్యార్థి "అవును" "అట్లే చేసితిని" అనెను. "సరే! నీహోసధ్యాయు డేమిచేసెనో చూడవలెను." అని గురువుచెప్పెను.

రెండవవిద్యార్థియొకసాంద్రతరనిర్జనారణ్యమధ్యమునకుపోయి యిటునటు జూచి ప్రపంచమంతయు నిశ్శబ్దముగా నుండుటను గాంచి చీమ కాలిడుటకైనను వీలుగానిచోట నాపావురమును చంపవలెనని పైకి తీసెను. అతడు దానిమెడను నులుముటకు యత్నించెను! కాని

యాపావురముయొక్క నేత్రకమలములనుండి యెవరో తొంగిచూచుచుండుట నతడు గాంచి దానిని చంపుటకు భయభ్రాంతుడయ్యెను. గురువుగారుకోరినషరతు చాల కష్టమైనదనియు, నసాధ్యమనియు నతనికిప్పుడు తట్టెను! అతని కాపావురము కండ్లలోకూడ సాక్షియున్నట్లు, చూచువాడున్నట్లు గోచరమయ్యెను. "అయ్యో! నేనొంటరిగా లేనే! నేనిచ్చటనున్నను నన్నెవరును చూడజాలని స్థలమున లేనే! నన్నిచ్చటకూడ చూచుచున్నవాడు కలడు! నేనేమి చేతును? ఎచ్చటనుబోదును?" అతడిట్లనుకొని పోయిపోయి మరియొక కీకారణ్యమును జేరుకొనెను. అక్కడకూడ నతడాపావురమును జంపయత్నింపగా నానేత్రద్వయ మతనిని చూచుచుండెను. ఆపావురములోనే సాక్షియుండెను. అతడెన్నిసారులు ప్రయత్నించినను లాభములేకపోయెను. ఎందుబోయినను నిష్ఫలమయ్యెను. గురువుగారి షరతును చెల్లించుట సాధ్యము

కాకపోయెను. విఫలమనోరథుడై, హృదయసంతాపభర మున క్రృంగి యతడు గురువును జేరి పాపురమును వానికి సమర్పించుచు స్వామీ ! స్వామీ ! నేను మీాపరతును చెల్లింపజాలను ! నాకు బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసాదింప వేడుకొనుచున్నాను. ఈపరీక్ష నాకు దుస్సాధ్యము; నేను దీనికి తాళజాలను. నాయెడ దయామయుడవై యాదివ్య జ్ఞానమును ప్రసాదింప వేడుకొనుచున్నాను. నేనుదీనికొరకు పరితపించుచున్నాను." అని చెప్పెను. అప్పుడాగురువు వానిని ఓదార్చికొని, లాలించి, విచారము నుపశమింప జేసి యిట్లుహితబోధచేసెను. "కుమారా ! నీ వాపక్షి కన్నులలోనున్న సాక్షిని చూడగలిగినట్లె నీవెచ్చటనున్నను, మోహావేశముచే నీవేయకృత్యమును చేయనున్నను అపరాత్పరుని, ఆదివ్యసాక్షిని జ్ఞాపకమునకు తెచ్చికొనుము; అతడు లేనిస్థలమే లేదు. నీవాసించు స్త్రీలోనున్న దివ్యసాక్షిని గుర్తించుము. ఆమెకళ్ళలోనుండికూడ నీ

గురువు నిన్ను చూచుచుండుటను గ్రహింపుము. ఆపరా
త్పరుడు, నీగురుశ్రేష్ఠుడు, నిన్నెప్పుడును చూచుచు
న్నాడు; నీవెప్పుడు నాతనిసమక్షముననున్నట్లె ప్రవర్తిం
పవలెను; అతడు నీకు ముఖాముఖిగనే యున్నాడు.
నీవెప్పుడు నతనిదృష్టిలోనే యున్నావు."

నేపిల్సుపట్టణములో బ్రహ్మాండమైన చిత్రప్రద
ర్శనశాలకలదు; ఆసౌధాగ్రమున నొక సుందరమైన
దివ్యవదనాంభోజ మమర్చబడెను; ఆప్రదర్శనశాలలో
మన మెచ్చటనున్నను, అడుగుభాగముననున్నను, పైకె
క్కినను, యేమూలకుపోయిచూచుచున్నను మనల నా
పవిత్రదివ్యనేత్రములు చూచుచునేయుండును. ఈరెం
డవయాధ్యాత్మికావస్థలోనున్నవారు తమకు తాము
ద్రోహులుకాకుండ నుండుచో నెల్లపుడు నాపరాత్పరు
నిదృష్టిలో నుందురు; పర్వతగుహాలలో దాగినను, అం
తఃపురములలో నున్నను ము గనిర్జనారణ్యసీమలలో ను

న్నను వానిచే చూడబడుచు, పోషింపబడుచు, నభి
వృద్ధిగాంచుచుందురు.

"నేనతనివాడను" "నేనతనివాడను" అనునది
మొట్టమొదటి యాధ్యాత్మికస్థితియని చెప్పియున్నాము.
ఇది చాల ప్రాథమికస్థితిగా కాన్పించును. కాని యీ
యాధ్యాత్మికాభివృద్ధికూడ చులకనగా నలవడునదికా
దు. దీనిని గ్రహించుటంతకష్టమోకదా! దీనిని గ్ర
హించి పరిపూర్ణభక్తి, విశ్వాసము లుంచి, యేకాగ్రత
తో నీవిశ్వాసము నాచరణకు తెచ్చుచు ప్రతిరక్తబిం
దువు, శరీరము తయు, నాపాదమస్తకము నీభావముతో
నే ప్రతిధ్వనించునెడల నీప్రపంచములో నే యట్టివాడు
జీవన్ముక్తుడగుచున్నాడు! బ్రహ్మమగుచున్నాడు!

ఒకమహర్షి తన చిన్నతనములో ధన, ధాన్య
ములను, యాహారమును బీదలకు పంచిపెట్టుటకు ని
యోగింపబడును. ఆతనివద్ద కనేక బిచ్చగాండ్రు వచ్చు

చుండిరి. అతడు వారందరకును పదమూడు తవ్వలచొ ప్పున పిండి కొలిచి యివ్వవలెనని యాజ్ఞాపింపబడెను. ఆతడు ఒకటి, రెండు, మూడు నాలుగు అని బిగ్గరగా లెక్కపెట్టుచు వారి కిచ్చుచుండెను. ఇట్లు పండ్రెండు వరకు లెక్కించియిచ్చెను. పదుమూడవది యివ్వవలసి వచ్చెను. పదమూడును హిందూస్తానీభాషలో "తేరా" అని పిలుతురు. "తేరా"కు మరియొక అర్థముకూడ కలదు. పదమూడు ఒకయర్థము; రెండవది నేనునీవాడను." "నేను నీవాడను" నేనా పరాత్పరుని వాడను; నేనతని యంశమును; అతనివాడను." అతడు పండ్రెండు లెక్కిం చి యీ పదమూడవదానిని కొలిచి "తేరా" "తేరా" అని యనుచుండ నాధ్యాత్మికతరంగము లుప్పొంగి తన శరీరమునే యాపరాత్పరుని కర్పించెను. అతడు తన్ను తాను మరచిపోయెను; అత డీప్రపంచమునే విస్మరించె ను. అతడు తన నిజతత్త్వమును గ్రహించెను. ఇట్టి తన్మ

యత్నములో సతము 'తేరా' 'తేరా' 'తేరా' 'తేరా' యని లెక్కించుచును బ్రహ్మానందపరవశుడై పడిపోవువరకు నటించుచునే యుందురు. చూచితిరా! ప్రథమదశావస్థలో నున్నవారుకూడ నిజతత్త్వమును గ్రహించుచో నట్టియుత్కృష్టమస్థితికైనను పోగలరు. విశ్వాసము; భక్తి; శ్రద్ధ; యివియే చాలప్రాముఖ్యములు. ఆపరాత్పరుని వంచనచేయుటను చూడరాదు; ఈశ్వరార్పణమైనదానిని మరల స్వార్థపరత్వముచే స్వీకరింపరాదు. మాటలకును, చేతలకును నడుమనుండరాదు. ఒకసారి "నేను నీవాడను" అని దేవాలయములో కాని మరెచ్చటనుకాని మన ముచ్చరింతుమేని మన మాసౌఖ్యము ననుభవింపవలెను; ఆభావము పూర్తిగా హృదయములో పల్లవించి ఫలపుష్పసమన్వితము కావలెను. ఇదియే మతము.

ఈప్రపంచములోని మతములన్నియు "తస్యైవాహం" "తవైవాహం" "త్వమేవాహం" అను మూడు

తరగతులక్రిందను చేరునని యిదివరకే తెలిసికొంటిమి. సిద్ధాంతములలోనివి మొదటిదానికన్న రెండవది; రెండవదానికన్న మూడవది మిన్నయగుచున్నవి. కాని యీ మూడుసిద్ధాంతములలోనుకూడ మనము యదార్థమైన యాధ్యాత్మికతత్వము ననుభవింపవచ్చును.

భారతీయుల విశ్వాసముప్రకారము మొదటితరగతిలోనుండి యదార్థమైన యాధ్యాత్మికానుభవముకలవారీజన్మలోనో లేక మరియొకజన్మలోనో తరువాతమెట్టుకు వత్తురు. మరల యీరెండవమెట్టులో యదార్థమైన యాధ్యాత్మికానుభవమున్నచో నీజన్మమునో లేక మరియొకజన్మలోనో మూడవయవస్థకు మెల్లమెల్లగా జేరుకొనును. "నేనే నీవు. నీవే నేను" "నేనే బ్రహ్మము. బ్రహ్మమే నేను" ఈస్థితికి వచ్చుటతోడనే యికజన్మయుండదు. అతనికిక మోక్షమే! మోక్షమే! మోక్షమే! మానవుడప్పుడు భగవంతుడే! భగవంతుడే! ఇదియే యతని పరమావధి! ఓం! ఓం! ఓం!

సత్యపథము.

సత్యపథమనగా సత్యముయొక్క మార్గము; సత్యముకు మార్గము అని భావము; కాని యీశీర్షిక కర్థమే లేదు; ఇట్టి నామకరణము పొరపాటు. సత్యము దూరము అనునవి విరుద్ధపదములు; సత్యము దూరములో లేనప్పుడు దానికి మార్గమనుటలో నర్థమేమున్నది? సత్యము నీలోనే యున్నది; నీయాత్మలోనే యున్నది. నీవు సత్యములోనే యున్నావు; నీవేసత్యము! సత్యముకు మార్గమని ప్రయోగించు టెంత వెర్రితనము! నీవు నీబ్రహ్మత్వమును, నీదివ్యత్వమును గ్రహించుట యనునదొక పనికాదు; ఇందు నూతనముగా సాధింపబడవలసిన దేదియును లేదు. నూతనముగా సృష్టింపవలసిన దేదియును లేదు! అది యిదివరకే సాధింపబడినది! "తత్త్వమసి" నీవిదివరకే బ్రహ్మముకాని నీచుట్టును నీవల్లుకొనివచ్చిన కామపాశములను మాత్రము నీవిప్పుడు త్రెంచుకో

నవలసి యున్నది. ఇట్లు నీవు తెచ్చిపెట్టుకొనినవాటిని పారద్రోలుట తప్ప నీవు క్రొత్తగా కృషిచేసి సంపాదించుకొనవలసిన దేదియును లేదు! స్వయంకృతమును మరచిపోమ్మా! కాని మన పాశములను మనము త్రెంచుకొనుట చాలమంది కసాధ్యముగనే యుండును. మన రాగద్వేషములు, కామక్రోధములు, మదమాత్సర్యములు మొదలగునవే మన శత్రువులు; మన సంకెలలు; మనమేర్పరచుకొన్న బంధనములు; ఉరిత్రాడులు. ఇవి మి మ్మాపరాత్పరుని చూడలేకుండ చేయుచున్నవి.. ఈ బంధిఖానానుండి మీరు బయటబడవలెను. మీరొక్కేసారి యిద్దరుప్రభువుల నెట్లు కొలువగలరు? భాగ్యదేవతను భగవంతుని యొకేసారి యారాధించుట శక్యము కాదు. ఒకవంక కామక్రోధములకు బానిసలగుచు నొకవంక విశ్వమంతకును ప్రభువగుట యెట్లు సాధ్యముకాగలదు? సత్యమును తెలిసికొనుటయనగా నీవిశ్వమున

కంతకును పరిభవగుటయే! కామాంధులను కలిగియుం
డుట బంధనములను, దాస్యమును, ఐహికశృంఖలములను,
విషయపాశములను శిరసావహించుట కాదా! ప్రతివాని
కిని సత్యమును గ్రహించవలెననియే యుండును; ప్రతి
వాడును బుద్ధుడు కావలెనని కోరును; కాని దానికి పడ
వలసిన శ్రమను, చెల్లించవలసిన మూల్యమును చెల్లిం
చుట కొక్కడును సిద్ధపడడు! భారతదేశములో నొక
గొప్పవస్తాదుండెను. అతడొక క్షురకునివద్దకు బోయి
తనచేతిపై నొక గొప్ప సింహవిగ్రహమును పచ్చ
బొట్టుతో చిత్రింపుమని యాజ్ఞాపించెను. ఆ వస్తాదు
సింహలగ్నమందు పుట్టెనట. సింహలగ్నమందు
పుట్టుటచే నవక్రిపరాక్రమశాలి యగునని జ్యోతిష
ము కలదట! పుట్టుకలోనే సింహమై పుట్టెను కనుక
సింహచిహ్నమును చేతిపైనుంచుకొనవలెనని యతడు
కోరెను. మంగలి సూదెతీసుకొని పొడువనారంభించె

ను. సూదెతగులుటతోడనే యతడు గోలపెట్ట నారంభించెను. "వద్దు! వద్దు! ఆగుము! ఆగుము! నీవేమి చేయబోవుచున్నావు?" అని యాపురుషసింహము మంగలి నడిగెను. "నేను సింహముయొక్కతోకను చిత్రించుచున్నాను." అని యతడు చెప్పెను. "ఓరి! వెర్రివాడా! నవనాగరికులీరోజులలో తమ గుఱ్ఱములు, కుక్కలు మొదలగువాటితోకలను కోసివేయుచుండుటను నీవెరుగవా? తోకలేనిసింహమే చాల భయంకరముగాను గంభీరముగాను యుండును. కనుక తోకయక్కరలేకుండ సింహమును చింత్రించుము." అని యావస్తాదు చెప్పెను. మంగలి యట్లే చేసెదనిచెప్పి మరల పొడుచుచుండెను. అతడాబాధ సహింపలేక "ఆగు! ఆగు! ఏమిచేయుచున్నావు?" అని మరలనడుగగా "సింహముయొక్కచెవులను చిత్రించుచున్నాను." అని మంగలి బదులుచెప్పెను. "ఓరి మూర్ఖశిరోమణీ! నవనాగరికులు కుక్క

లకు చెవులను కోసి వేయుట నీవు చూడ లేదా? కుక్కలకు పొడుగు చెవు లుండనీయరు. చెవులు లేని సింహమే మంచి జవసత్వములను కలిగియుండును. కనుక చెవులక్కర లేదు." అట్లేయని మంగలి మరల పొడుచుచుండెను. ఈసారి కూడ నతడు మండిపడి "నీ వేమి చేయుచున్నావు?" అని గద్దించెను. "నేను సింహముయొక్క నడుమును చిత్రించుచున్నాను." అని యతడు బదులు చెప్పెను. "ఓ మూర్ఖుడా! నీవు మనకవులవర్ణనలు విన లేదా? సింహముయొక్క నడుము చాల చిన్నదిగా నుండును; లేనట్లేయుండును. ఇంకను నడుము నీకు తెలియదురా? అదికూడ ననవసరమే!" చివరకు మంగలికి ప్రాణము విసిగి రంగులను, సూదను పారవేసి లేచిపోయెను.

చూచితిరా! సింహరాశికి చెందినాననియు, వస్తాదుననియు సింహము నేననియు డంబములు కొట్టుచున్న యాతడు తన చేతిమీద సింహవిగ్రహమును పొడిపించు

కొంత నుత్సహించును గాని సూది తగులుటతోడనే బా
ధను సహింపలేక గంతులు వేయును! ఈప్రపంచములో
సాధారణముగా భగవంతుని చూడగోరువారిలో, వే
దాంతమును గ్రహింప ప్రయత్నించువారిలో, విశ్వము
నంతను సాధింపబూనువారిలో చాలమంది యిట్టివారై
యుందురు. ఇట్టివారీ ధర్మదేవత యనుసింహమును తమ
పై చిత్రింపవలసిన సమయమువచ్చినప్పుడు బాధకు
తాళజాలక పారిపోవుచుందురు. వారీ బాధకుమాత్ర
మొల్లరు. "నా కావస్తువు కావలెను. మూల్యము మాత్ర
ము నేను చెల్లింపను!" ఇదియే వీరితత్త్వము.

నీవు సత్యము నారయగోరుదువేని, బ్రహ్మజ్ఞా
నమును బడయగోరుదువేని నీలోనున్న రాగద్వేషములు,
కామక్రోధములు, సమస్తవాంఛలు మొదలగు వాటి
నన్నిటిని నీనుండి పూర్తిగా పెరికివేయవలెను. వాటిని
చీల్చివేసి నీదరికి రాకుండ చేయవలెను. పశుప్రాయ

మైన, అమానుషమైన, రాగాదులను పారద్రోలి నీవు పవిత్రుడవు కావలెను. పవిత్రత! పవిత్రత! ఇదియే నీమూలమంత్రము. ఏమియు చేయకుండ, తగిన మూల్యమును చెల్లింపకుండ నీవెట్లా పరాత్పరుని చేరగలవు? నీజన్మహక్కు నెట్లు తిరుగ సంపాదించు కొనగలవు? ఎవరి హృదయాబ్జము లతిపవిత్రములో వారే భగవంతుని చూడగలరు! వారే ధన్యాత్ములు! పవిత్రత లేక హృదయనైర్మల్యము అనగా నేమి? విషయసౌఖ్యములను విడిచిపెట్టుట మాత్రమే పవిత్రత కానేరదు. అది యింతకంటెను చాల మిన్నయైనది! ధన, కనక వస్తు వాహనముల యెడల గాని, పుత్రమిత్ర కళత్రాదుల యెడల గాని, అశ్వాదిమృగాదుల యెడల గాని మరే వస్తువుపట్ల గాని మనకుండు యనురాగమే పరిపూర్ణ సత్యమును గ్రహించుట కడ్డుతగులుచుండునని మీరెప్పటికైనను కనుగొనగలరు. అదికూడ వ్యభిచారమంతటి

సాహసమే యను సంగతిని మీరు గ్రహింపగలరు. ఈ ప్రపంచికవిషయములం దసంగియగుటయే పవిత్రత యనుదాని కర్థము. సన్యాసము ! వైరాగ్యము ! సంగరహితులే ధన్యాత్ములు! వారే భగవంతుని చూడగలరు !

అట్లాంటా యనునామె యొక సింహబలునితో పందెము వేసెను. ఆమె తనతో సమానముగా పరువెత్తువా డెచ్చటను లేడని ప్రఖ్యాతిగాంచెను. ఆమె యెంతటి బలశాలినైన నోడించి ప్రపంచవిఖ్యాతిని బడసెను. కాని యితడు తన యిష్టదేవతను ప్రార్థించి యట్లాంటాను జయించు మార్గమును తనకు తెలియజేయుమని వేడుకొనెను. ఆమె యతని కొక చక్కని సలహా నిచ్చెను. "అట్లాంటాతో పందెము వేసి మీరుపరువెత్తవలసినమార్గము పొడుగునను బంగారు యిటుకలను వెదచల్లుము" అని యామె సలహానిచ్చెను. అట్లాంటా నోడించుటకంత

కంటె వేరొకమార్గ మూ దేవతకుగూడ తోచలేదు. అత
డట్లు చేసి యూమెను తనతో పందెము వేయుమని సవాలు
చేసెను. వారిద్దరును పరుగెత్తనారంభించిరి. కాని యత
డామెకంటె చాలబలహీనుడగుటచే వెనుకబడిపోయెను.
ఒక్క నిమిషములో నామె యతనికంటికి కాన్పించ
కుండపోయెను. ఇంతలో నామెకు త్రోవలో బంగా
రుయిటుకలు కాన్పింప నారంభించెను. ఆమె వాటికొర
కాసపడి వాటినేరుకొనుచు వడిగట్టనారంభించెను. ఆమె
వాటి నేరుకొనుచుండ నాపురుషు డామెను కలుసుకొని
యూమెకంటె ముందరకూడ పోవుచుండెను. ఆమెయొ
క్కనిమిషములో తిరుగ వానిని త్రొక్కివేయుచు ముం
దుకు పోవుచుండెను. ఇంతలో నామె మార్గమున కిరు
వైపులను మరల బంగారుయిటుకలు కాన్పించుచుండెను.
ఆమె వాటినన్నిటిని యేరుకొనుచుండెను. మరల నాతడా
మెను కలుసుకొనుచుండెను. ఆమెమరల యతనినోడిం

ముచుండెను. ఇట్లుండ నామెకట్టిన బంగారు యిటుకల మూట బరువెత్తజొచ్చెను. ఈమూట మోసికొనుచు వాని నోడించుట దుష్కరమయ్యెను! చిట్టచివరకతడే విజయుడయ్యెను. ఆబంగారు యిటుకలన్నియు నతనివై పోయెను. అట్లాంటానుకూడ నతడు జయించుకొనెను. ఆమెయతనికి సమర్పింపబడెను. సర్వము నతనిహస్తగతమయ్యెను.

సత్యపథమునబోవువారిలో చాలమం దిట్టివారే యుందురు. మనమొకసారి ధర్మమార్గమునుబట్టి పోవునపుడు త్రోవలో మనకనేక యంతరాయములు గల్పింపబడును. విషయసౌఖ్యములు మనల నెదుర్కొనును. ప్రాపంచికపాశములు మనలను చుట్టవేయును. నీవు వాటినేగుకొనుట కొక్కసారి పాల్పడుదువేని, వెనుకంజవేతువేని యిక నీకు జయముకల్ల. నీవాలస్యముచేయుచు పందెమును పోగొట్టుకొనుచు, వెనుకబడి నీసమస్తము

నుకూడ నట్లుండవలెనే భోగోప్లుకొనుచు పాతభా
గ్యుడ వగుచున్నావు. నీమార్గము కంటకచ్ఛన్నమగుచు
న్నది. ప్రాపంచికపాశములకును, విషయసౌఖ్యముల
కును, చోటిచ్చుచో, మీకోటుము తథ్యము! తథ్యము!
మీరు పరిమితక సౌఖ్యములలో మునిగిననాడు ధర్మము
సత్యము, మీచేతులనుండి జారిపోవును. మీకది దొర
కనేరదు. రాముడు మీకు సత్యమునే యొసకపరచుచు
న్నాడు! మాకు బ్రహ్మజ్ఞానము కావలెను! బ్రహ్మజ్ఞాన
ము కావలెను. అని యనేకమంది రాముని వేధించు
చుందురు.

ఈశుణికమునే మీరకది ప్రాప్తించగలదు. సంగమును
విడుము; దానివిపారదోలుము. దానితో పాటు యీర్ష్యా,
ద్వేష, మాత్సర్యాదులనుగూడ పరిత్యజింపుము. ఈర్ష్యా,
ద్వేషము అననేమి? అవి తల్లకిందులుగానున్న సంగము
తప్ప మరేమియు కావు. మన మొకరిని ద్వేషించుటకు

కారణము మరియొకదానికి సంగులమగుటేతప్ప మరేమి యున్నది? అయితే మేము మాపుత్రులను, మాతాపితృలను, భార్యాభర్తలను విడనాడుకొను టెట్లు? అని మీరు ప్రశ్నింపవచ్చును. దానిని మీరే నిశ్చయించుకొనవలసియున్నది. మీ మీ మార్గములను, సాధనలను మీరే నిర్ణయించుకొనవలెను. సత్యము లేక భగవంతుడే మీతండ్రియగుగాక! సత్యమే తల్లియగుగాక! సత్యము లేక భగవంతుడే మీభార్య, పుత్రులు, గురువు, తాత, యిల్లు, వాకిలి, ధనధాన్యాదులు మొదలగునవన్నియును నీసర్వస్వమును యగునుగాక! ఈప్రపంచవస్తువు లన్నిటినుండియు, ప్రతిదానినుండియు నీబంధనములను, రాగద్వేషములను తెంచుకొని ఒక్కసత్యమునే ధ్యానము చేయుము! నీ దివ్యత్వమునే ధ్యానము చేయుము! ఇట్లు చేయుదువేని బ్రహ్మజ్ఞాన మొక్కత్రుటికాలములోనే యలవడగలదు.

మన దేశములో నొక సామెత గలదు. సత్యమును గ్రహించుటకు నీ వుత్సహించునపుడు నీ తండ్రియైనను నీ కాటంకములను కల్పించుచో వాని నతిక్రమించి ప్రహ్లాదకుమారునివలెనే ప్రవర్తించుము. నీ సోదరుడు నీ కడ్డుతగులు నేని విభీషణునివలెనే వానిని త్యజింపుము; నీ భార్యయైనను భర్తృహరివలె విడిచిపెట్టుము. నీభర్త నీ దివ్యజ్ఞానమున కడ్డువచ్చునేని మీరానువలెనే వానిని లెక్కగొనకుము ; నీ గురువే నీ కభ్యంతరమైనను భీష్మునివలెనే నీవు వానినిగూడ విడనాడుము. వీ రందరికంటెను సత్యమే నీకు పరమమిత్రము ! సత్యమే పరమశరణ్యము ! బంధువులు, మిత్రులు, భార్యాభర్తలు మొదలగు బంధనము లన్నియు నొక్కత్రుటికాలము మాత్రమే యుండి నశించుచుండును. సత్యము నిత్యము నీలోనే యుండును. నీ నిజాత్మయే సత్యము ! నీ భార్యాబిడ్డలకంటెను, స్నేహితులకంటెను సత్యమే నీ కెల్లపుడును

సమీపమున నుండును. తల్లిదండ్రులకంటెను, బిడ్డల
కంటెను, పాలకునికంటెనుకూడ సత్యమునే యెక్కువ
గా గౌరవింపుము. ధర్మరాజు భార్యాసమేతుఁడై భీమా
ర్జున నకుల సహదేవులతో మహాప్రస్థానమును సలుప
హిమాలయశిఖరములను దాటిపోవుచుండెను. అతఁడు
ధర్మపథమున బోవుచుండెను; సత్యము నన్వేషించు
చుండెను అతఁడు ముందరపోవుచుండ ననుజులును భార్య
వెనుక నతని ననుసరించుచుండిరి. భీమార్జున నకులసహ
దేవు లొకరి తరువాత నొకరు పోవుచుండిరి. ద్రౌపది
చిట్టచివరనుండెను. కొంతదూరము పోవుసరి కామె కల
నట కలిగెను. ఆమె ముందు కొక్కయడుగైనను పెట్ట
జాలక కాళ్ళు బొబ్బలెక్కుచు రక్తము కారుచుండ
రోదనచేయుచు భర్తను పిలుచుచుండెను. ధర్మరాజు
సత్యముపై దృష్టి నిలిపి తనయవధిని చేర నుత్సుకుఁడై
పోవుచుండెను. అతఁడామెరోదనమును విని వెనుకకు

తిరుగక తనవద్ద కెక్కిన పరుగెత్తుకొనివచ్చినయెడల తా
నామెకు చేయూత నిచ్చి తీసికొనిపోయెదనని చెప్పెను.
కాని యామె యొక్క యడుగైనను ముందుకు వేయజాల
క నిలచిపోయెను. ఆమె ముందుకు పోజాలదు. ధర్మరా
జు ధర్మపథములో నొక్కయడుగైనను వెనుకకు వేయ
డు. చివర కామె ముందుకు పోజాలక నేలను గూలెను.
ధర్మరా జెంతమాత్రమును చలింపక తనభార్యకొరకై
నను సత్యపథమును వీడక ముందుకు పోయెను. నీపూ
ర్వజన్మలలో నీ వనేకవేల భార్యలను కలిగియుంటివి.
నీకు ముందు జన్మలున్నచో, నెంతమంది భార్యలుందురో
యెవరి కెరుక ! వెనుక నీ కెంతమంది బంధువులుండిరి !
ఇకముందు నీ కెంతమంది బంధువులుందురో యెవరి
కెరుక ? ఈ బంధనములకొరకు నీవు నీ సత్యమార్గము
ను విరమించుకొనరాదు. నీ భార్యకంటె సత్యములో
నెక్కువ గౌరవముకలదు ! సత్యము మానవజాతి కంత

కును సంబంధించినది ; అది యన్నికాలములకును సం
బంధించినది ; అది సనాతనమైనది. నీ ప్రాపంచిక బంధ
నము లట్టివి కావు. అవి తృటిలో నశించునవిమాత్రమే !
నీ వాక్కధర్మమును తప్పక గ్రహింపవలసి యున్నది.
నీ కేది మంచిదో, నీ కేది యథార్థమైన మంగళమును
చేకూర్చునో నదియే నీ భార్యకును, నీ సహచరులకును
కూడ మంగళప్రదమని ముమ్మాటికిని గ్రహింపుము.
ఇది పరమసత్యము ! నీ భార్యకు దూరముగా నుండుట
నీకు శ్రేయస్కరమగుచో నామెకును యిదియే శ్రేయ
స్కరమని గ్రహింపుము. ఇది యొక యమోఘమైన
ధర్మము. నీ వెనుకనున్న దివ్యత్వమే నీభార్య వెనుకను
యున్నది. ఇట్లు యుధిష్ఠిరుని భార్య పడిపోయెను. అత
డు ముందుకు పోవుచు తనసోదరులను తన వెంటనంటి
రమ్మనెను. అట్లు వారు మరికొంతదూరము పోయిరి.
ఇంతలో సహదేవుడు పడిపోయెను. అతడు యుధిష్ఠిరుని

పిలిచి " నేను పడిపోతిని ; నేను చనిపోవనున్నాను. నన్ను రక్షింపుము ; రక్షింపుము " అని కేకలిడెను. కాని యతడు వెనుకకు మరలలేదు. " ఈ కొద్దిదూరమెట్లో కష్టపడి రమ్ము. తరువాత నిన్ను నేను తీసికొని పోయెదను " అని యతడనెను. సహదేవు డొక్క యడుగైన కదపలేకుండెను. ధర్మరాజు ముందుకు పోయెను. సహదేవుడు నేలగూలి చనిపోయెను. ఇంతలో మరియొక సోదరుడు పడిపోయెను. అతడుకూడ ధర్మరాజును వెనుకకు పిలిచెను. కాని యతడొక్క అంగుళమైనను వెనుకకు మరలిరాలేదు. ఈ విధముగా నతని సోదరులందరును మార్గమధ్యమున చనిపోయిరి. ధర్మరాజచంచలుడై తన ధర్మపథమున బోవుచు చిట్టచివరకు తన పరమావధిని చేరెను ; అతడు సత్యదేవతను సమీపించెను. ధర్మదేవతయే యతనికి ప్రత్యక్షమయ్యెను. అతడు ధర్మరాజును తనశరీరముతోనే స్వర్గమునకు

రమున్నని యాహ్వానించెను. కాని యతని ప్రక్క నొక కుక్కయుండెను. " ఓ సత్యదేవతా ! ఓ ధర్మదేవతా ! నే నీస్వర్గమునకు రావలెనని నీవు కోరుదువేని నాతో నీకుక్కనుకూడ రానీయవలెను. నాతో నీకుక్కనుకూడ స్వర్గమునకు రానిమ్ము " అని యుధిష్ఠిరు డనెను. " ఓ యుధిష్ఠిరా ! అ దెట్లుసంభవము కాగలదు ? నీచమైన యీకుక్కకు స్వర్గమునకు వచ్చు నర్హత లేదు. అది యింకను మానవాదిజన్మముల , నెత్తవలసియున్నది. అది మానవజన్మ నెత్తి యతిపవిత్రజీవనమును చేసిన పుడే స్వర్గమునకు రాగలదు. ఈ శరీరముతో స్వర్గమునకు వచ్చుటకు నీ వొక్కడవే యర్హుడవు. ఈ కుక్క కట్టియర్హత లేదు. " అని యా ధర్మదేవత బదులుపలికెను. అప్పు డాయుధిష్ఠిరు డిట్లు నుడివెను. " ఓ ధర్మదేవతా ! నే నిచ్చటకు నీకొరకే వచ్చితిని. కాని స్వర్గము కొరకు రాలేదు. నీవు నన్ను లోకోత్తరమైన స్వర్గము

లోనికి గొంపోవ నెంచుచో నీకుక్కనుకూడ నాతో రానివ్వవలసియుండును. నాభార్య నాతో రాజాలక ధర్మమార్గమధ్యమున పడి చనిపోయెను. నాచిన్నిసోదరుడు నన్ననుసరింపజాలక మార్గమధ్యమున యలసి చనిపోయెను; నా తక్కినసోదరులగతికూడ నట్లే యయ్యెను. వారు నన్ను విడిచివేసిరి; వారు దుర్బలులైరి; అనేకమోహములకు లోబడి వాటికి దాసులైరి. కాని యీకుక్కమాత్రము నన్ను విడువక నాతో యింతవరకును వచ్చుచునే యున్నది. అది నాబాధలను, నాకష్టములను, నాశ్రమను, నావిచారములను, నాపోరాటములను నాతో సమముగా పంచుకొనుచు వచ్చుచున్నది. కనుక నది నాతో సమముగా నీస్వర్గమును కూడ యేల పంచుకొనరాదు? ఈకుక్క వచ్చుటకు వీలులేనిచో నాకట్టి స్వర్గమక్కరలేదు. నాకట్టిదానితో ప్రయోజనములేదు". ఆ ధర్మదేవత యుధిష్ఠిరు నీవరము తప్ప

ను గేవరము నైనను కోరుకొనుమని మరల ప్రార్థించెను. యుధిష్ఠిరుడు దండముల కొప్పుకొనక “ఓ ధర్మదేవతా! నీతో నాకికపనిలేదు. నీవు సత్యదేవతవుకానేరవు. నీవు బ్రహ్మవు కావు సరికదా నీవొక బ్రహ్మరాక్షసివి కూడ కావచ్చును. నీవే సత్యముగుచో నీవేల యిట్టి యక్రమమునకు, నిట్టియన్యాయమున కొడిగట్టుదువు. నీవు నాకొక్కనికే యీస్వర్గసౌఖ్యమున కనుమతించి నాతో నష్టకష్టములను, పడరానిపాట్లను పడిన యీకుక్కకుకూడ నాతో సమముగా స్వర్గసౌఖ్యము నీయకుందువేని నీ వెట్లు సత్యదేవతవు కాగలవు? ఇది నీకెంతమాత్రమును యుచితముకాదు.” అని మందలించెను. అప్పుడా సత్యదేవత తన నిజరూపమున ధర్మరాజుకు ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఆకుక్కకూడ తన నిజస్వరూపమును దాల్చెను. విశ్వచక్రము నంతను పరిపాలించు పరమేశ్వరుడే యాశ్వానరూపమును దాల్చెను. ధర్మరాజున కీకఠినపరీక్ష యొ

సగబడెను. అత డందులో నుత్తీర్ణుడయ్యెను.

నీ వి ట్టిసత్యపథమున నిర్భయముగా బోవలెను. ధర్మమార్గమున నీలో సహాయముగా నీయున్న దమ్ములు, ప్రాణమిత్రులు, భార్యాపుత్రులు లేక మరెంతటివారు గాని రాజాలక ఒకకుక్క సైతము రాగలుగునేని నీ కందరికంటె నదియే సన్నిహితురాలు; అదియే ప్రియతమమైన దని గుర్తింపుము. సద్ధర్మాచరణము తోడ్పడువారి నే నీవు స్నేహితులనుగా గ్రహింపవలెను గాని నీయవినీతికి మరింత చేయూతనొసంగువారిని నీ వెన్నడును దరికి రానీయరాదు. అట్టివారితో సాంగత్యమున్నచో నీకు విచారములు, కష్టములు, యమబాధలు తప్పవు.

ఒకహిందూసన్యాసి కడునాకలిగొని యొకనాడువీధులలో భిక్షకొరకు తిరుగుచు నొకగృహమునకు వచ్చెను. ఆయింటియిల్లాలతని యాక్రోశమును విని మధురాహారములను దెచ్చి యతని కిడెను. ఆమె కడుసౌందర్యవం

తురాలు. ఆయోగి తన కిడిన యన్నమును తీసికొని తనచోటుకు పోయి యాకలి దీర్చుకొనెను. అతడు మరునాడుకూడ నట్లే భిక్షకొరకు వచ్చెను. ఆనాడుకూడ నాయువతి రుచ్యమైన భక్ష్యములను దెచ్చి యతని కిడెను. అత డెప్పటివలె తనమధూకరమును తీసికొని యడవికి పోయెను. మూడవనాడుకూడ నతడు మరల రాగా నామె మధురపదార్థముల నతని కిచ్చుచు "నేను నీకొరకెంతసేపటినుంచియో వేచియుంటిని. నిన్ను చూచుటకు నా కండ్లు కాయలు కాచినవి. నీవు నాహృదయమును హరించితివి. నీ నేత్రియుగ్మము నన్నాకర్షించినది" అని మృదుమధురస్వనమున బలికెను. ఆ మాట లామెనోటినుండి వచ్చుటతోడనే యతడు మాటాడక వెంటనే వెడలిపోయెను. అతడు మరియొకచోటకు పోయి కొంతయాహారమును తెచ్చుకొని తన నిలయము నకు పోయెను. అత డాసౌందర్యవతి యిచ్చిన యన్న

మును నదిలో పారవేసి రెండవతల్లి పెట్టిన యన్నమునే భుజించెను. అతడు మరునాఁ డేమిచేసెనో మీ రెరుఁగుదురా ? అత డొకయినుపకడ్డీని తీసికొని కొలిమిలో నెఱ్ఱగా కాల్చెను. దానితో తన రెండుకంటిగ్రుడ్లను పొడుచుకొని వాటిని నొక జేబురుమాలులో కట్టుకొని యతడు కర్ర చేతబూని తడుముకొనుచు యథాప్రకారముగా భిక్షకొఱకు వచ్చి తన్ను ప్రేమించితినని చెప్పిన యాయువతిగృహమున కే పోయెను. ఆమె యతనిరాక కత్యాతురతతో నెదురుచూచుచుండెను. అతడు తిన్నగా యామెవద్దకు పోయి నేలవైపు చూచుచున్నట్లు కండ్లు క్రిందకు వంచెను. ఆమె యతిసంతోషముతో మధురాహారములను తీసికొనిరాఁగా నత డామె కాకంటిగ్రుడ్లలను రెంటిని యిచ్చి "తల్లీ! తల్లీ! ఇవిగో! ఈగ్రుడ్లలను నీవు తీసికొమ్ము! ఈపాపిష్ఠికండ్లు నిన్ను మోహపరచినవి ! ఇవి నీ కమితశ్రమను కలుగజేసినవి కనుక

నీవు వీటినిగ్రహింప నర్హురాలవు. నీవు వీటిని ప్రేమించుము; నీవద్ద నుంచుకొమ్ము; నీయిష్టమువచ్చినట్లు చేసికొమ్ము! కాని నన్నుమాత్రము వెనుకకు బడద్రోయకుము; నాయభివృద్ధి కడ్డురాకుము! నన్ను సత్యపథము నుండి కూలద్రోయకుము!" అని చెప్పెను.

చూచితిరా! మీమార్గమునకు మీకండ్లు అడ్డుతగులునేని మీరు వాటినికూడ పరిత్యజింపవలెను. నీశరీర మంతయు నంధకారములో, నజ్ఞానములో పడి క్రుళ్ళుటకంటె నీ భౌతికశరీరమునకు కాంతి కొరవడినను భంగము లేదు. మీ కిదియే మార్గము.

మీ శరీరములో నేయవయవముగాని, ధనము గాని, భార్యాపుత్రులుగాని మరేదికాని మీధర్మపథము న కడ్డువచ్చునపుడు వాటిని త్రోసివేయుము. నీభార్యా పుత్రులయెడలగాని, నీబంధువులయెడలగాని, ధనధాన్యాదులయెడలగాని నీవు కనబర్చు ప్రేమలో నొకపిస

మంత్రైనను భగవంతునికొరకు, సత్యముకొరకు, బ్రహ్మ జ్ఞానముకొరకు నీవు చూపగలుగుదువేని నీ కీనిమిషమందే సత్యముద్యోతకము కాగలదు. నీ వొక్కసారి సత్యమును గ్రహించి నీ త్రోవలో మొట్టమొదట తగులుచుండు బంధనములను, మోహములను పోనాడగలిగితివేని నీ మార్గమంత కర్కశప్రాయము కాదని నీవే గ్రహింతువు; అది దుస్తరము కాదని నీకే తెలియును. సత్యపథము సూదిమొనకంటెను సన్నముగా నుండునని చెప్పుచుందురు; సత్యపథము కత్తివాయివంటిదని వేదములలో కూడ కలదు. కాని యది పూర్తియైన సత్యము కానేరదు. మొట్టమొదట నది యట్లే యుండును. ఒకసారి మామూలుగా మన కడ్డుతగులుచుండు మోహములను త్రెంచివేతుమేని మార్గమెంతయో సులభమగును; విశాలమగును; ఆనందమయమగును. ఈవిశ్వమంతయు, నీప్రకృతియంతయు నీయడుగులకు మడుగు

లోగుచు నీకే సహాయముచేయును ; సర్వమును నీపక్ష
ము వహించును. మోహములు, కష్టములు, బాధలు,
పోరాటములు వ్యతిరేకశక్తులన్నియు నిన్ను భయపెట్టు
ను ; బెదరించి చూచును ; కాని యవి నిజముగా నీ
కెట్టి యపకారమును చేయజాలవు. అవి నిన్నెదుర్కొ
నునపుడు నీవు కం[illegible]జేసి వాటి నెదుర్కొందువేని
యంతటితో నవి శాంతించును; సృష్టియంతయు, ప్రకృ
తియంతయు, నీకు ' దాసోహం ' అగును ; నీపాదముల
కడకువచ్చును. దీనిని నీ వనుభవములో చూడగలవు.

రాముడు సత్యమును (సీతను) అన్వేషించుచుం
డెను. అతడు సత్యమును తిరుగ ప్రతిష్ఠింప యత్నించు
చున్నపుడు ప్రకృతియంతయు నతనికి సేవజేసెను. వాన
రము లతనికి సైన్యమయ్యెను ; ఉడుత వారధిని కట్టుట
లో తోడ్పడెను. శత్రువు నోడించుటలో పక్షు లతనిపక్ష
మున పోరాడెను. చివరకు రాళ్ళుకూడ నతనికి తోడ్ప

డెను. వాటిని నీళ్ళలో వేసినపు డవి తమధర్మమునే మరచిపోయి నీటిపై తేలియాడి " మనమిట్లు ధర్మవిజయ మునకు తోడ్పడుదుము గాక " అని యనుకొనెను. వాయువుకూడ నతనికే తోడ్పడెను. అగ్నిహోత్రు డత నికి సేవజేసెను. అతడు విశ్వనాథు డయ్యెను. ఉన్నకష్ట మంతయు మొట్టమొదటనే కలదు. ఏమివచ్చిన వచ్చు నుగాక ! నీవు సత్యమును విడనాడకుందువేని ప్రపంచ మంతయు నొకయద్భుత ప్రపంచముగా మారిపోవును. నీ వొకయసమాన్య ప్రపంచములో జీవించెదవు. దేవ తలుకూడ నీకు గజగజలాడుచు సహాయము నొనర్చెద రు. ప్రకృతి యీవిశ్వపాలకునికొర కెదురుచూచుచుం డును. నీవే విశ్వనాథుడవు ; విశ్వాధిపతివి ; సత్యవ్రత మునందు నీ వప్రమత్తుడవై యుధిష్ఠిరునివలె వెనుకడుగు వేయకుండిన చాలును. పామాసుటెబ్రిజు అను నొక గొప్పయోగి యుండెను. అతని తండ్రి కడుబీదవాడు.

అతఁడు తనజీవితమునంతను బ్రహ్మజ్ఞానము నారయుటకే వినియోగించెను. అతఁడు తనశరీరము పుట్టినసంగతియే మరచిపోయెను; అతనివ్యక్తి యీ ప్రపంచమందున్న ట్లే యతనికి తెలియదు. అతని కీప్రపంచము ప్రపంచమే కాదు. అతఁడు భగవంతుఁడు; విశ్వేశ్వరుఁడు; బ్రహ్మము. ఈవిధముగా నాపాదమస్తకపర్యంతము నతఁడీభావమునన్నే మునిగియుండుటచే నతని ప్రతియవయవము, ప్రతినాళము బ్రహ్మమునే జపించుచుండెను. అతఁడు వీధులలోఁ బోవునపుడు ప్రజలందరు నతనిరోమకూపములనుండి "నేను బ్రహ్మమును; నేను బ్రహ్మమును" అను గానమునే వినుచుండిరి. అతనిపెదవులనుండి "నేను బ్రహ్మమును" అనుమాటలు తప్ప మరేవియు వినరావు. ప్రజలందరు నతనిచుట్టును మూఁగుచుండిరి. వా రతఁడు బ్రహ్మఘాతకుఁడనియు, బ్రహ్మద్రోహి యనియు, నట్టివానిని బ్రతుకనీయరాదనియు తలంచిరి. "నేను భగ

వంతుడను " అని యతడేల మోసముచేయుచున్నాడు? కనుక నతనిని చంపివేయవలె ననుకొనిరి. కాని అతనికి మాత్రము తనశరీరము శరీరము కాదు. ప్రపంచము ప్రపంచము కాదు. అతడు బ్రహ్మమే! మరేమియును కాదు. " నేను బ్రహ్మమును " అనుమాట లతనినోట నుండి వాటంతటవియే వచ్చుచున్నవి. కాని అతని కాజ్ఞానమే లేదు! గాఢనిద్రలో నుండి యొకమనిషి గట్టిగా గురకపెట్టుచుండును. అట్లతడు తెలిసి చేయుట లేదు. అట్లే యితడును బ్రహ్మములో పరిపూర్ణముగా మునిగిపోయి సమస్తమును మరచిపోయెను. అయినను ప్రజ లతనిని చంపివేయ నిశ్చయించుకొనిరి. కాని వా రెవరిని చంపుదురు? వా రతని శరీరమును చంపవలెను. అతని శరీర మతని కదివరకే లేదు. అ దెప్పుడును పుట్టనే లేదు. దానిని చంపుచో బాధ యెవరికి? అతని నొక శిలువపై నుంచిరి. సూదిమొనవలెనున్న నొకయినుప

శూలముపై నతని హృదయమునుంచి యదిమిపెట్టి యత
నిని గిరగిరత్రిప్పుచు చంపివేసిరి. అప్పు డతనిముఖము
దివ్యజ్యోతివలె దేదీప్యమానముగా ప్రకాశించుచు
“ నేను బ్రహ్మమును ” అను గానమే ప్రతిరక్తరోమకూ
పమునుండియు వినవచ్చుచుండెను. శరీరము చనిపోయె
ను. కాని యది యతని నెట్లు బాధింపగలదు? ఇదివరకే
యతని కది నశించెను. సత్యముకొరకు నీవు నీశరీరము నే
కోల్పోవలసినను దానిని మనఃపూర్వకముగా నర్పణసే
యవలెను. దానితోనీవునీకట్టుకడపటి బంధనమునుకూడ
త్రెంచుకొనెదవు. ప్రపంచబంధనములకొరకు సత్య
మునే విడనాడరాదు. ఆతడట్లు శిలువపై నల్లాడుచున్న
పుడు కొన్నిరక్తపుచుక్కలు భూమిపై పడెను. వాటి
నొకయువతి ప్రోగుచేసెను. ఆమెకూడ గొప్పజ్ఞాని. అ
తనివలెనే నామెయు విశ్వసించుచుండెడిది. అప్పుడామె
యారక్తపుచుక్కలను మ్రింగివేసెను. వెంటనే యామె

గర్భవతి యయ్యెను. ఆమెకొక చక్కనికుమారుడు కలి
గెను. ఇతనిచరిత్రనే రాము డిప్పుడు మీకు చెప్పబోవు
చున్నాడు. ఇతడు తనతండ్రికంటెకూడ శైశవమునుండి
యు బ్రహ్మజ్ఞానియే! బ్రహ్మమే! ఒకనాడొక సర్క
సుకంపెనీవా రద్భుతచర్యలను ప్రదర్శించి రాజును మె
ప్పించిరి. ఆరాజు వారలకు వేయిరూప్యములు బహు
మతి నొసగెను. కాని యిట్లు వారు ప్రతిరోజునను ప్రద
ర్శించుచుండుటచే రాజు ప్రతిరోజునను వేయిరూపాయిల
నిచ్చుట కిష్టములేక వారి నవన్నియు మానివేసి యొక
సింహముయొక్క వేషమును వేసి సంతృప్తిపరుపమని
యాజ్ఞాపించెను. పాపము వారు సింహరూపమును ధరిం
పజాలకపోయిరి; అది వారిచేత కాకపోయెను. ఇక రాజు
ను సంతోషపరుచు టెట్లు? అట్లుచేయ లేనిచో రాజు
వారి యాస్తినంతను తీసికొనును. వారు విచారించుచు
మనయోగిని సమీపించిరి. అతడు వారివృత్తాంతమును

డినాను. అతడే ప్రకృతినంతను పాలించుచుండెను. విశ్వ మంతయు నతనిదే! ప్రకృతి, విశ్వములు రెండును అత డే! సమస్తము నతనిలో నైక్యమైపోయెను. కనుక వా రియెడల జాలిగొని యతడు వారినోదార్చి తానే సింహ రూపమును ధరించి రాజును సంతోషపరచెదనని చెప్పి పంపివేసెను. మరునాడు రాజు కొలువుదీర్చియుండెను. వేనకువేలు ప్రజలాచిత్రమును జూడవచ్చిరి. మనుష్యు డు సింహరూపము నెట్లుప్రదర్శించునా యని యందరు ను చూచుచుండ చటాలున నాసభామధ్యమున కొక నిజమైన సింహమే యురికి భయంకరముగా గర్జించుచు కేకలిడుచు రాకుమారు నొకనిని దంష్ట్రాకరాళమున కరచుకొని చీల్చివేసెను; మరియొకనిని పైకెగరవేసెను! సభయంతయు చెదరిపోయి యెవరికి వారు పారిపోయిరి. చూచితిరా! ఈయోగి యదార్థముగా బ్రహ్మమే! భగ వంతుడే! ఇతనికి శరీరజ్ఞానము లేదు; శరీరమే లేదు. ఈ

నాలుగడుగులశరీరమే "నేను" అను సంకుచితభావ ము తనిలో పూర్తిగా నశించినది; ఈభావ మతని కర్థశూన్యము. అతడు బ్రహ్మము! బ్రహ్మము! ఆసింహములో నున్న భగవంతుడుకూడ నతడే! కనుక నొక్కనిమిషము భావనజేసినంతమాత్రమున నతడు సింహమయ్యెను. 'యద్భావం తద్భవతి' నీవెట్లుతలంతువో నీవదియే కాగలవు; నీవు నీ దివ్యత్వమును గ్రహించి దాని ననుభవమునకు తెచ్చికొందువేని నీకోరికలన్నియు, నీ యాలోచనలన్నియు తప్పక సిద్ధించును. అవి యానిమిషములోనే ఫలించును. ఇతడు సింహముకావలెననుకొనుటతోడనే సింహమయ్యెను. ప్రదర్శనము ముగిసెను. యోగి వెంటనే వెడలిపోయెను. అతడు తిరుగ మానవరూపమును దాల్చెను. రాజు క్రోధావేశపరు డయ్యెను. తన కుమారుని చంపిన యోగిపై పగదీర్చుకొనవలెనని యితడు నిప్పులు గ్రక్కుచుండెను. రాజభవన మంతయు

విచారసముద్రమున మునిగిపోయెను. నగరమంతయు అల్లకల్లోలము గావింపబడెను. వారందరును యోగివద్దకు వచ్చి "ఈపిల్లవానిని మరల బ్రతికించుము. నీవు వానిని చంపగలిగినపుడు వానిని పునర్జీవింపజేయగల శక్తి కూడ నీలో నుండవలెను. జీసను చనిపోయినవారిని "దేవుని పేరట పిలుచుచున్నాను. లెమ్ము! లెమ్ము! అతనిఘనతను వెల్లడించుము; పునర్జీవము నొంది లేచి నడువుము" అని మరల బ్రతికించినట్లే నీవును యీపిల్లవానిని బ్రతికించుము" అని యోగిని బ్రతిమాలిరి. అతడు నవ్వుచు "దేవుని పేరట నిన్ను పిలుచుచున్నాను. లెమ్ము! లేచిరమ్ము!" అనెను కాని పిల్లవాడు లేవలేదు. అతడు బ్రతుకలేదు. తరువాత నాయోగి చిరునవ్వు నవ్వుచు "నేను పిలుచుచున్నాను. నాపేరట లేచి రమ్ము! నాయాజ్ఞను శిరసావహింపుము" అనెను. వెంటనే పిల్లవాడు పునర్జీవితుడై లేచివచ్చెను కాని పరిజ

లతనిని చూచి సహింపజాలకపోయిరి. "ఇతడొక వేష
గాఁడు. మ్లేచ్ఛుడు. తానే భగవంతుడనని ఘనతను బొం
దగోరుచున్నాడు. ఇతనిని చంపివేయవలెను. ఇతనిచర్మ
ము నొలిపింపుడు" అని యాందోళనచేయసాగిరి. కాని
యవన్నియు యోగి కేమి హానిచేయగలవు? అతడు
తనశరీరమును తన నాలుగడుగుల రూపముగను, భగవం
తుడనుట లేదు. అతనిశరీరము నతడదివరకే చీల్చివేసె
ను. అది నశించి చాలకాలమైనది. అతడు వెంటనే వాడి
యైన తనగోళ్ళతో తనశరీరమునే ముక్కలుముక్కలు
గా చీల్చివేసి, చర్మము నూడబెరికి పారవేసెను. అప్పు
డతడిట్లు గానము చేసెను. "ఓ యాత్మా! ఓ యాత్మా!
ఈప్రజల కేదియో కావలెనట! ఈప్రపంచము ప్రాణ
శూన్యమైన శవమువంటిది; (విషయభోగములన్నియు
శవతుల్యము.) విషయభోగములకొఱకు పరుగెత్తువారు
శవముకొఱకు పరుగెత్తు కుక్కలవంటివారు. ఇక్కడను

న్ని యింద్రియార్థముల మీమాంసమును వదలివేయుము.

నీవు సత్యమును గ్రహింపవలెనన్న ధర్మపథము ననుసరింపుము; సంగమును పోనాడుము; ప్రాపంచిక కోరికల కతీతుఁడవు కమ్ము; కామపాశములను, స్వార్థచింతనములను తెగ్రెంచివేయుము; అట్లు చేయుచో నీవు నిమిషమందే సత్యము కాఁగలవు. “ఇంకను మరికొంత జ్ఞానమునిమ్ము! ఎక్కువజ్ఞానము! ఎక్కువజ్ఞానము!” అని మూర్ఖులు ప్రార్థించుచుందురు. మీ రట్లు ప్రార్థించనక్కర లేదు. జ్ఞానముకొరకు మీ రెట్టిప్రార్థనలను వృథపుచ్చనక్కర లేదు. మీకోరికలను ప్రాపంచికవిషయపాశములను మిమ్మువిడిచిన చాలును! మీప్రతికోరికయును మీయాత్మలోని కొంతభాగమును కోసివేయుచున్నట్లు మీ రెరుఁగుదురా? వాటిచే నీలోని కొంతభాగమే నీకు దాఁగియున్నది. పరిపూర్ణమానవుఁడు మనకెచ్చటనోగాని కన్పించఁడు. అతఁడేబుద్ధుఁడు; అతఁడేసత్య

ము. కామక్రోధాదులు, అనురాగవిరాగములు మొదలగు సమస్తబంధములను నీవొక్కసారి పారద్రోలి జ్ఞానముతో రగులుచుండు [illegible] కోరక సమత్వము నారాధించుము నిరోగమును, నీవ్యక్తిని మరచి ప్రపంచమునే మరచిపోయి యొక్క నిమిషము ఓం! ఓం! అని ధ్యానము చేయుము "నాలోనున్న దెవరు?" అని ప్రశ్నించుకొనుము. నీ రక్తనాళములగుండ రక్తమును ప్రవహింపచేయుచున్నదియు నీశిరోజముల నభివృద్ధిచేయుచున్నదియు నీవు కాదా? ఈశరీరమును సృజించుచున్నది నీవు కాదా? ఈప్రపంచముకూడ నీసృష్టి కాదా? ఈప్రపంచమంతయు నీసృష్టియే! నీలోనుండి వినునదెవరు? నీకండ్లలోనుండి చూచునదెవరు? ఇవన్నియును చేయుచున్నది నీవు కాదా? అట్టినీయాత్మ యిన్ని మహాద్భుతములను చేయగలుగుచున్నపు డీప్రపంచముమాత్రము దానియొక్క సృష్టి కాదా? దీనిని గ్ర

హించుము; నీబ్రహ్మత్వము నాస్వాదించుము; ఆత్మా నందమున తేలియాడుము! కోరికలన్నిటిని పారద్రోలి ఓం! ఓం! అని గానముచేయుము! నీ విట్లు కొన్నినిమిషములు చేయగలుగుదువేని నీశరీరమంతయు నాపాదమస్తకపర్యంతము జ్ఞానముతో నే నిండిపోవును. నీవే జ్ఞానమైనపు డిక జ్ఞానముకొరకేల పరితపించెదవు? రాగమే నిన్ను నీనుంచి విడదీయుచున్నది. నిన్ను బంధించునదేది? పేరుప్రతిష్ఠలకొరకు పాకులాడుచుంటివా? అవి నీకు సుతరాము వద్దు. ప్రాజాపత్యము నాశించుచుంటివా? దీనికొర కాసింపకుము! ప్రపంచము సుధరింతునని కోరుదువా? అదియును వద్దు. ఈసలహా మీకసమంజసముగా తోచవచ్చును. ప్రపంచము నీసహాయము నాశించునంతటి దౌర్భాగ్యురాలుగా నేలయుండవలెను? అదియంత ముష్టిబ్రతుకేల బ్రతుకవలెను!

నీధర్మమును, నీకర్మమును నీవసంగుడవై నెరవే

ర్ఘ్యము. కర్మ! కర్మ! కర్మయే ఆనందము; కర్మలో మగ్నుడవు కమ్ము! జ్ఞానమునకు మరియొకపేరే కర్మ. కర్మ నీకు జ్ఞానమునకు దారిచూపును. నీవు కర్మ నిట్లే చేయవలెనుగాని మరేయుద్దేశములును పనికిరావు. అతిస్వతంత్రునివలె నీవు కర్మక్షేత్రమున నిలువవలెను; నీవొక యువరాజువు. యువరాజు కందుకక్రీడను సలుపునట్లే నీవును కర్మను సలుపవలెను. ఆనందమంతయు కర్మలోనేయుండును. మనము సర్వస్వతంత్రులము; మనల నేవిషయములును బంధింపజాలవు.

సాధారణముగా మన మట్లు చేయుట విధియైయున్నదని చెప్పుచుందురు. విధి మనపై నేలరాజ్యముచేయవలెను? నీ వెవరికిని బాధ్యుడవు కావు. నీకు నీవే యీశ్వరుడవు! నీవొక కార్యమును పూనుకొనెదవు. అదియే నీ కతిపవిత్రమైనది; అతిధర్మబద్ధమైనదిగా కాన్పించును. నీవు దానినే పూర్తిచేయవలెను. నీవు కాళీగానున్నపుడు

పనిచేయక నీవొకచోట కూర్చొనినపుడు నీబ్రహ్మత్వ మును, నీదివ్యత్వము ననుభవింపుము; ఆస్వాదింపుము. ఇంతకంటె మహోత్కృష్ట కార్యమేదియు నుండజాలదు. అప్పుడు నీరాగములన్నిటిని మరచిపోవుము. కర్మచేయు టకు ఫలాపేక్షయవసరమనియు, రాగములవసరమనియు చెప్పుచుందురు. ఇదివట్టిభ్రమ! అట్టివాటినన్నిటినివిడ నాడినప్పుడే నీకెట్టిబాధ్యతలును యుండవు; నీవుసర్వ స్వతంత్రుడవు కాగలవు. నీబంధములను, బాధ్యతలను భారములను నీవే తెచ్చిపెట్టుకొని వాటినుండి రక్షిం పుమని యితరులను ప్రార్థింప నేల? జ్యోతులకెల్ల పరంజ్యోతివి నీవేయైనపుడు జ్యోతికొరకు నీవింకెవరిని ప్రార్థించెదవు? ఇదియే రహస్యము! నీవు స్వతంత్రు డవు. నిన్నెవరు బంధించిరి? నీ కోరికలే నిన్ను బంధించు చున్నవి. ఇంతకన్న నీకు వేరుశత్రువులు లేరు. నీనుండి యే ప్రపంచములో నున్న శక్తులన్నియు, నాకర్షణయంత

యు ప్రవహించుచున్నది. ఈప్రపంచములో నున్న య
ద్భుతములన్నియు నీభావనలే! కోరికలన్నియు నశించు
చో నీవఖండసచ్చిదానందమే యగుదువు. నీవేలభయప
డుచున్నావు? "ఇది పోవును; అది పోవు"నని భయపడు
చున్నావు. ఇరుగుపొరుగువారిని చూచి భయపడుచు
న్నావు? ఆక్షేపణలకు భయపడుచున్నావు. దీనికి కారణ
మేమి? నీకు మంచిపేరురావలెను! కీర్తిరావలెను అను
కోరికయుండుట దీనికి కారణము. సంగివగుచున్నావు.
అది నిన్ను ముంపునరాలువలె ముంచుచున్నది. భయము,
విచారము మొదలగునవన్నియు కోరికలఫలితము కాదా?
నీవొక రాజుదగ్గర లేక నధ్యక్షునిదగ్గర చేతులునలుపు
కొనుచు, వినయవిధేయతలను నటింతువు. నీ వతని ప్రస
న్నత నభిలషించుచుండుటచేతనే యిట్లుచేయుచుందువు.
నీకట్టి కోరికేలేనిచో నీవే ప్రభువులకెల్ల ప్రభువవగు
దువు. ఒకటొకటిగా నీకోరికలన్నియు నశించునపుడు నీ

వఖండసచ్చిదానందమున నోలలాడవే! చూచితిరా! మీరు సత్యపథమును క్రొత్తగా సాధింపవలసిన దేదియును లేదు; మీకోరికలచే మీరు తెచ్చిపెట్టుకొనిన బంధనములను, దాస్యమును బాపుకొనుటే మీరు చేయవలసిన కృషియని రాముడు మీకు హితము నొసగుచున్నాడు! ఓం! ఓం! ఓం!

మిథ్యాచారము లాంఛనము తెల్పును ?

భారతదేశమున క్రూరచిత్తుడైననొక యజమాని యుండెను. అతడు తననౌకరులను చిత్రముగా బాధించుచుండెడివాడు. ఒకనాడతని నౌకరు షడ్రసోపేతమైన మధురాహారములను తయారుచేసెను. వాటిలో కొంచెమైనను నౌకరుకు మిగల్చకుండ నంతయు తానే తినివేయవలెనని ఆయజమాని యొకవ్యాజమును పన్ని, "మనము దీని నిప్పుడు తినవద్దు; తెల్లవారినతరువాత తినవచ్చును. కనుక నిప్పుడు నిద్రపోదము" అని చెప్పెను.

రాత్రి యేమియు తినకుండ పరుండుచో యుదయమున నౌకరు కేమియు లేకుండ తానే తినవచ్చునని యత డాశ పడెను. ఆనౌకరు కేయుది స్వప్నమునో పార వేయవలెనని యత డనుకొనెను. "మన మిప్పుడు నిద్రపోదము. రాత్రి మనలో మంచికల గొప్పకల, యెవరికి వచ్చునో వాడీభక్ష్యమునంతను తినవలెను. రెండవవాడు మిగిలిపోయిన యెంగిలిముక్కలను తినవలెను." అని యతడు చెప్పెను. తెల్లవారెను. యజమానియు నౌకరును భక్ష్యముల నారగించుటకు కూర్చొనిరి. నీవేమి కలను గంటివని యజమాని యానౌకరు నడిగెను. "అయ్యా! మీరు యజమానులు. అగ్రిసానము మీరదిగనుక మొట్టమొదట మీకలను చెప్పుట యుచితము. తరువాత నాకలను నేను మనవిచేసికొందు" నని యత డనెను. "ఈనౌకరు చదువులేని మూర్ఖుడు; అజ్ఞాని. వీడేమియు గొప్పను సృష్టింపజాలడు." అని యాయజమాని తనకల

నేకరుప్రబెట్టెను. "నాకలలో నేను భారతసామ్రా
జ్యాధిపతినై తిని. అంతేగాక యూరపుదేశములోని చక్ర
వర్తులును, అమెరికారాజ్యాధిపతులును భారతసామ్రా
జ్యమునకు బానిసలైరి. నేను భారతచక్రవర్తినై వారి
నందరను పరిపాలించితిని," అని యతను తనకలను చెప్పి
నీ వేమికలను గంటివని యానౌకరు నడిగెను.

పాప మానౌకరు రాపాదమస్తకపర్యంతము
వణకుచు 'అయ్యా నాకట్టి గొప్పకల లేవియును
రాలేదు' అని చెప్పెను. ఆయజమాని భాగ్యముల
న్నియు దనకేవచ్చునని యుబ్బిపోవుచుండెను. ఆనౌ
కరు "నాకలలో నాకొక వికృతవేషధారియగు భయం
కరరాక్షసి కాన్పించెను" అని చెప్పెను. తరువాత
యేమిజరిగెను? అని యజమాని యుత్సాహముతో
బ్రశ్నించెను. "వానిచేతిలో నొక తళతళలాడు కఠారి
యుండెను. వాడు నన్నుదానితో జంపుటకు పరుగెత్తు

కొని వచ్చుచుండెను. అతఁడు నన్ను జంపుటకు సిద్ధమా యెను." రాజకుమారుఁడు కథను విన్నకొలఁది సంతోష మధికముగు నుండెను. "వాఁడు నిన్నేల చంపవచ్చెను? అప్పు డు నీవేమి చేసితివి"? అని రాజకుమారుఁ డాకరు నడిగెను. "అయ్యా! వాఁడు నన్ను భక్ష్యములను భక్షింపుమనె ను. లేదా తెలసినదనని నన్ను శిక్షావిధించును." నీవప్పుడే మి చేసితివి? "ఏమి చేయుదును! కిక్కురుమనకుండ వంట యింటఁజేరి భక్ష్యములను కాజేసితిని" అని యతఁడు బదు లు చెప్పెను. "అప్పుడు నన్నేల లేపకపోతివి?" అని య జమాని వానిని మరల ప్రశ్నించెను. "అయ్యా! మీరు సర్వప్రపంచమునకును సార్వభౌములైరిగదా! మీద ర్బారులో నెందరో పృథ్వీపతు లుండిరి. తుపాకులతో డను, విచ్చుకత్తులతోడను బారులుతీసిన భటావళియుం డెను. నేను మీసమీపమునకు వచ్చుచో వారు నన్ను పొడిచి చంపెదరు. నాకు తటస్థించిన మహావిపత్తును మీ

...సిస్సనించుకొనుటకు వీలుచిక్కక విధిలేక నే నాభక్ష్యముల నారగించితిని." అని యతడు చెప్పగా యజమాని నిర్విణ్ణుడయ్యెను.

మీరును ముందెప్పుడో రాబోవు స్వర్గమునుగురించి యూటలూరుచు ప్రస్తుతమును జారవిడుచుచున్నారు. మీకలలన్నియు గర్ణశ్రావ్యములుగనే యున్నవి. మీరు మీకలలో యాకాశసౌధములను నిర్మించుకొనుచున్నారు. మన మిది చేయవలెను. అది చేయవలెను. లేనిచో వెంకటేశ్వరులవారు కోపపడుదురు; సత్యనారాయణమూర్తి స్వర్గమునకు పోనీయడు అనుభయములకు లోనగుచున్నారు. రాక్షసభయముచే తన ప్రస్తుతభక్ష్యములను భక్షించి తృప్తినొందిన యానాకరువలె మీరును మీప్రస్తుతములను గమనించు టెంతయు నుచితము. మీరు మీప్రస్తుతమును గురించి తగుశ్రద్ధను తీసికొందురేని భవిష్యత్తు, మీయూహాప్రపంచ

ము, తనశ్రద్ధను తానె తీసికొనును. మీకేది ప్రియత
మమో, మిమ్మేది వెంటనే యానందమున నోలలాడిం
చునో దానికొరకే మీకు మొదట ప్రయత్నింపవలెను.
ధర్మము మొట్టమొదట స్వగృహములోనే ద్యోతకము
కావలెనుగదా!

దుఃఖము, విచారము, బాధ, మనఃక్లేశము మొ
దలైన వేమియు లేకుండ భార్యాభర్తలెట్లు తమ యు
ద్వాహమును సార్థకము చేసికొనగలరు? అను విషయ
మును మనము చర్చింపవలసియున్నది. ఓకృష్ణుడా!
ఓ బుద్ధుడా! ఓ జీససా! నా బాధలను తొలగింపుము.
మమ్ము విచారములనుండి తప్పింపుము" అను ప్రార్థన
లను వినుచుందుము. రాముడు మీకు చెప్పునదేమన
మీ మరణానంతరము వారు మీ బాధలను తొలగింప
వచ్చును; తొలగింపక పోవచ్చును. కాని యీజీవిత
ములో నున్నంత కాలము మీ బాధలను తొలగించున

డెవరు ? మిమ్ము రక్షించున దెవరు ? ఈ జీవితములో
భర్తయే భార్యకు కృష్ణుడు కావలెను ; రక్షకుడు కావ
లెను. అట్లే భార్యయే భర్తకును కృష్ణుడు, రక్షించున
ది, కావలెను. కాని యిప్పు డట్లు జరుగుటలేదు. భార్య
భర్తకొకరాక్షసి యగుచున్నది. భర్త భార్యకొకసై
తా నగుచున్నాడు. మీలో నానందము లేదు ! స్వర్గము
లేదు ! ఈ పరిస్థితులను మార్చుటెట్లు ? భూతలస్వర్గము
ను సృష్టించుకొనుటెట్లు ? ప్రతిభర్తయు, ప్రతిభార్య
యు సన్యాసమును స్వీకరింపవలెను. అదియే యదార్థ
మార్గము. సన్యాస మనుటతోడనే మీదేహము గగు
ర్పాటు నెందుచున్నది ; మీరు భయపడుచున్నారు.
కాని సన్యాసములేనిదే మీగృహములు స్వర్గధామము
లు కాజాలవు. సన్యాసమన నొకదురభిప్రాయము ప్రబ
లియున్నది. దానికి సరియైన యర్థము మీకు తెలియు
టలేదు. సన్యాసమన హిమాలయారణ్యములలో మ్రగు

టకాదు ; దిగంబరు లగుటకాదు ; దండకమండలముల
ను స్వీకరించుటకాదు ; శిఖాయజ్ఞోపవీతములను విడిచి
పెట్టుట కాదు. అదే సన్యాసమగుచో వివాహితులు
దాని నెట్లాచరింపగలరు ? వారు భార్యాభర్తలుగా
జీవింపవచ్చును. వారి కిండ్లు, వాకిండ్లు, ధనధాన్యములు
నుండవచ్చును. ఇవియే లేనిచో వారిక సన్యసించుట
దేనిని ? త్యాగముచేయుట దేనిని ?

సుత, సతీ, మిత్రి పరిచారికాదులతోగూడి గృ
హస్థధర్మములను జక్కగా నిర్వర్తించు నుమామహే
శ్వరులు సన్యాసమున కపరావతారములని హిందూమ
తగ్రింథములు చాటుచున్నవి. సన్యాసమనగా ప్రిపంచ
మును విడిచి, సంఘమును త్యజించి, ప్రితిదానిని ద్వేషిం
చి, యరణ్యములకు పోవుటయను దురభిప్రాయము
కలదు. ఇది సన్యాసమున కర్థమెంతమాత్రిమును కాదు.
హిందువులు తమ నిత్యగృహజీవితములోగూడ సన్యాస

మునే పఠింపవలెను. అట్లుకాక వేదాంతమంతయు, యీసన్యాసతత్వమంతయు, నేకొద్దిమందికో మాత్రమే యైనయెడల దీనిని నడిగోదావరిలో పారవేయుట సర్వోత్కృష్టము. ఈసన్యాసము ప్రతివారికిని యుండవలెను సన్యాసములేనిదే యేవీరుడును యుత్కృష్టుడు కాజాలడు; ఏకవియు కవిత్వమును జెప్పజాలడు. ఇది మీకు చాల యాశ్చర్యముగా కాన్పింపవచ్చును. నెపోలియను, వాషింగుటను, అలెగ్జాండరు, సీజరు, కృష్ణుడు, రాముడు మొదలగువా రందరును జయభేరిని మ్రోగించుటకును జాతులపై ప్రభుత్వమును చేయుటకును సర్వసేనాధిపత్యులై జగచ్చక్రమును పరిపాలించుటకును సర్వసంగపరిత్యాగముచేసి ప్రపంచాతీతులుగ నుండవలెను గదా ! వారు ప్రశాంతమనస్కులు ; ధీరస్వాంతులు ; నిర్మలహృదయులు ; అచంచలభక్తులు ; వారి సర్వశక్తులను వారొకే వస్తువుపై, నొకే లక్ష్యముపై కేంద్రీక

రింపవలెను. ఇతరపరిస్థితు లేమియు వారిని చలింపజే
యరాదు. దీనిభావ మేమి? దీనియర్థ మేమి? ఇది
యితరవిషయముల నన్నిటిని త్యజించుట, సన్యసించుట,
కాదా? ఈసన్న్యాస మెవరి కభ్యాసముగా నుండునో
వారు ధన్యులు! నెపోలియను యుద్ధరంగమున కొంటరి
గా వచ్చి తనపై నురుకనున్న శత్రుసేనాసమూహము నంత
ను 'ఆగుము' 'ఆగుము' అను నొక్కమాటతో నాపి
వేసెను! వారందరును నిలిచి నిల్చిరి! దీనికి కారణ
మేమి? ఈశక్తియంతయు నతని కెచ్చటనుండి వచ్చు
చున్నది? సర్వమును సన్యసించుటచేతనే, తనయాత్మ
లోనే తాను మగ్నుడగుటచేతనే, తన దివ్యతత్త్వము
నవీనమగుటచేతనే యతని కీయద్భుతశక్తి చేకూరినది.
అది యతనికి తెలియవచ్చును; తెలియకపోవచ్చును.
అతడు తన శరీరమును, మనస్సును, సర్వమును మరచి
పోయి వాటి కతీతు డయ్యెను. అతనికి ప్రపంచమే

లేదు ! అట్లే న్యూటనుకూడ ప్రపంచమునకు దన యద్భుత వేదాంతమును, శాస్త్రాదులను సమర్పించుట కీస న్యాసమునే కలిగియుండెను. అతఁడు తన శరీరమును, మనస్సును, సమస్తమునుగూడ మరచిపోయెను. అతఁడు తనయింటిలో కూర్చొనెను. కాని యతని కాయిల్లు యిల్లుగాదు ; స్నేహితులు స్నేహితులుగారు. ఇ వేమి యు నతనికి లేనట్లే యుండెను. ఎంత నిర్లిప్తత ! ఏమి యసక్తత ! అత డేమియు చేయుటలేదని ప్రజ లనుకొ నెదరు. అత డేమియు చేయుటలేదని ప్రజ లనుకొనున పుడే యతడు సర్వశక్తివంతు డగుచున్నాడు. పైకతడు జడునువలె నున్నాడు ; సర్వమును సన్యసించినాడు ; కాని యతడు సర్వశక్తివంతు డగుటలేదా ? ఈవీరులు ఈ మహామేధావులు, ఈకవి శేఖరులు, ఈయుత్కృష్ట పురుషు లందరును తమకు తెలియకుండగనే సన్యాస మును స్వీకరించుచున్నారు.

ఈ సన్యాసమే జ్ఞానము. జ్ఞాన, సన్యాసముల కొకటే యర్థము. జ్ఞానమనగా మన మనుకొను విషయ గ్రహణము కాదు. అదికూడ నీకు చాల సహాయకారి యే; కాని యది నీకు శాంతి నొసగజాలదు. అది యథార్థజ్ఞానము కాదు. త్యాగమే, సన్యాసమే యాథార్థజ్ఞానము; ఆత్మజ్ఞానము; సత్యజ్ఞానము. నీ నిజతత్త్వజ్ఞానము. ఈ జ్ఞానమును నీవు బుద్ధిద్వారమున తెలిసికొంటి వనుకొనుము; అంతటితో సంతృప్తి యుండునా? అది చాలునా? అది కొంతమేలును చేయును కాని యది యసంపూర్తియే! నీవు జ్ఞానివి కావలెనన్న, నీ కీజన్మలోనే మోక్షము చేకూరవలెనన్న, నీభూతలమే నీకు స్వర్గసదృశము కావలెనన్న నీ వీదివ్యజ్ఞానమును గ్రహింపవలెను; నీవే బ్రహ్మము; నీవే ఆదివ్యతత్త్వము; నీవే యా పరావ్యక్తశక్తివి. నీవే యా పరంధామవు అను జ్ఞానమును కలిగియుండవలెను. ఈజ్ఞానమును నీవు

బుద్ధిచేత గ్రహించిన చాలదు ; నీభావప్రపంచమును, నీ కార్యకలాపరంగమును, నీరక్తనాళముల కుండ, నీనాడీమండలమంతటను, నిది యది యనకుల బాహ్యాభ్యాంతరశరీరమంతటను, నీజీవితమంతటను యీదివ్యభావమే, యీ బ్రహ్మభావమే తాండవింపవలెను. అప్పుడే నీకు జీవన్ముక్తి సిద్ధించును. ఈజ్ఞానమే సన్న్యాసము. ఈజ్ఞానము నీకు కలుగుచో నీవు సన్న్యాసివే యగుదువు.

అడవులకు పోవుట యొకసాధనముమాత్రమే కాని పరమావధి కాదు. అది విశ్వవిద్యాలయమునకు పోవుటవంటిది. విశ్వవిద్యాలయములో మనము జ్ఞానసముపార్జనచేసికొందుము కాని యచ్చటనే శాశ్వతముగా నుండిపోవలె నను విధి కలదా ? ఇట్లే నీ విజ్ఞానసంచయముకొఱకు కొంతకాల మరణ్యములకు పోవచ్చునుగాని యరణ్యములకు పోవుటే సన్న్యాసమని వేదాంతశాస్త్ర

మెచ్చుటను బోధించుటలేదు. నీస్థలములోగాని, నీపదవిలోగాని, నీశారీరకకృత్యములలోగాని సన్యాసమున కెట్టి జోక్యమును లేదు. నీ వెచ్చటనున్నను సన్యాసము నీకు మరింత వన్నెదెచ్చును ; జయమును చేకూర్చును ; నీ శక్తులకు దోహదము నిచ్చును ; నీయధికారముల నభివృద్ధి జేయును ; నీబలమును, యుత్సాహమును యినుమడించును ; నిన్ను భగవంతుని జేయును. అది నీవిచారములను, నీదుఃఖములను, నీభయముల్లను బారద్రోలును. నీవు భయరహితుడవు, నానందమయుడవు నగుదువు.

వివాహితుడు సన్యాసము నెట్లు సాధింపగలడు ?

భార్యాభర్తలొండొరుల సౌఖ్యము నభివృద్ధిచేయ సమకట్టుదురేని యీసమస్య నేడే చక్కబడగలదు. భార్యాభర్తలొండొరులకు కృష్ణులు గారేని మీభగవద్గీతలు, మీగ్రంథరాజములు నిరర్థకములు. దేవాలయములలోను, క్రిస్టియను చర్చిలలోను, మతసభలలోను "మీరు

మీసర్వమును త్యజింపవలెను; మీయైశ్వర్యములు, మీసంపత్తులు, మీశరీరములు మీవి కావు. అవి భగవంతునివి." అని బోధింపబడుచున్నది. ఈజ్ఞానముతో మీ రిండ్లకు బోవుచున్నారు. కాని యింటికి బోవుటతోడనే "ఏమండోయి నాకో కాసులపేరు చేయించిరా! ఓబనారసుచీరయినా కొనరుకదా!" అని భార్య దగ్గరకు చేరును. "అబ్బ! ఇప్పుడు నాదగ్గర డబ్బులేదు." అని యతడు బదులు చెప్పును. దీనియర్థ మేమి? పిల్లవాడు వచ్చి "నాన్నగారు! నాన్నగారు! ఇల్లారండి" అనును. నీవు "మాచెల్లెలు, మాఅబ్బాయి, మాపిల్లవాడు, మాయింటివాళ్ళు, మాపిల్లలతల్లి" అని ప్రారంభింతువు. ఇవన్నియు దేవాలయములో దేవునకు సమర్పింపబడినవే! ఇంటికి వచ్చునరికి యివన్నియు "నాకొడుకు, నాచెల్లెలు" అగును. ఇక్కడ నివి దేవునివికావు! "నేను నీదాసుడను; నీవాడను; నాసమ

స్థమును నీదే ! నీప్రసాదమే ! నీకే సమర్పించుచున్నాడను " అను పెద్ద పెద్దమాట లన్నియు తాత్కాలిక భావములన్నియు, భార్యాబిడ్డలముఖము చూచుటతోడనే పలాయన మగుచున్నవి.

ఇట్టిరోజులలో నాధ్యాత్మికాభివృద్ధియు, గృహస్థజీవితమును యుత్తర దక్షిణధృవము లగుచున్నవి; వాటి కెచ్చటను సామరస్యము కుదురుట లేదు. దేవాలయములో జరిగిన దంతయు గృహములో నదృశ్యమగుచున్నది. పెనిలోపీ యనునామె పగలంతయు కష్టపడి తాను పెనివెట్టుచు రాత్రి దానినంతను విప్పివేసెడిదట. అట్లే మీరును మీదేవాలయములలోను, మీ ప్రార్థనలలోను జప, తపములలోను మీయాధ్యాత్మికాభివృద్ధిని పెనివెట్టుకొనుచు స్వగృహములలో దానిని విప్పివేసికొనుచున్నారు. వ్యవహారము లిట్లే నడుచుచో మోక్షమార్గము కాన్పించుటలేదు. మీరు భగవంతుని

తో పరిహాస మాడకుందు రేని, మీ ప్రార్థన లన్నియు బూటకములు కాకుండనుండవలెనన్న మీ రీవిషయమై జాగరూకతతో బ్రవర్తింపవలెను. భార్యాభర్త లొకరి నొకరు రక్షించుకొనవలెను. " నేను నిన్ను ప్రేమించు చున్నాను. నేను నిన్ను ప్రేమించుచున్నాను. " అని పల్కుచుందురు. ఎంత మోసము! ఎంత యాత్మవంచన! నీవు నీభార్యనుగాని భర్తనుగాని నిజముగా ప్రేమింతు వేని నీ వామెకొరకు లేక యతనికొరకు దేనినైనను త్యజింపవలెను. మీ రట్లు చేయుచున్నారా? లేదు; లేదు; భార్య భర్తను తనస్వాధీనము చేసికొనవలెనని చూచును. భర్త భార్యను తన పశ్వాదివాహనములు మొదలైన సొత్తువలెనే కలిగియుండవలెనని చూచుచుం డును. ఒకరి కొకరు బానిసలు కావలెనని కోరుచుందు రు. కాని మీరు నిజముగా నొకరి నొకరు ప్రేమించు కొనుచో నొకరిమంచి కొకరు తోడ్పడవలెను; ఒకరి

యభివృద్ధి కొఱకరు సహాయపడవలెను; నిజముగా మీ
రట్లు చేయుచుంటిరా? చేయుచున్నట్లు మీ రనుకొనవ
చ్చునుగాని మీరు పొరపడుచున్నారు. సోదరా! ఒకరి
విషయసౌఖ్యముల కొఱకు దోహదము నిచ్చుట యా
నందమును చేకూర్చుట కానేరదు; అది యథార్థానం
దము కాదు. ఆనందమున కదే మార్గమైనయెడల నీప్రి
పంచములో నన్నికుటుంబములును సంతోషస్వాంతము
న తేలియాడవలసినదే! అట్లున్నవా? కుటుంబములలో
సంతోషము కాన్పించుచున్నదా? లేదు! లేదు!
వెయ్యింటి కొకటియైన నట్టి కుటుంబము లేదు. వారికి
సంతోష మేల లేకపోవుచున్నది? అన్యోన్యానందము
నెట్లు చేకూర్చుకొనవలెనో, అన్యోన్యాభివృద్ధి యెట్లు
జరుగగలదో వారికి తెలియకుండుటచే దుఃఖమే శరణ్య
మగుచున్నది. విషయలోలత యానందాభివృద్ధి కానేర
దు. “ప్రేమించుట యన దుఃఖములను మెడకు కట్టు

కొనుటే" అను సామెత కలదు. చరిత్రకారులును, నవలారచయితలును, యితరప్రజలును అందరును యీ యనుభవమునే బలపరచుచున్నారు. ప్రేమించుట యన దుఃఖమును మెడకు కట్టుకొనుటయట! కాని యిట్టి దుఃఖమును తెచ్చిపెట్టుచున్నట్టి ప్రేమలో నేమైన దోషమున్నదా? లేదు. లేదు. ప్రేమను వినియోగించుటలోనే దోషమంతయు కలదు. దాని నెట్లు వినియోగింపవలెనో చేతకాక దుఃఖములను తెచ్చిపెట్టుకొనుచున్నారు. కాళింది చిన్నికృష్ణుని మ్రింగివేసెను. అతడు దానియుదరగోళమున ప్రవేశించి తనచేతనున్న కత్తిచే నాసర్పముయొక్క హృదయమును చీల్చివేసెను. హృదయము రెండు వ్రక్కలై సర్పము మృతించెను. శ్రీకృష్ణుడు యథాప్రకారము పైకి లేచివచ్చెను. చూచితిరా! ప్రేమయననేమి? ప్రేమయన కృష్ణుడు; భగవంతుడు. అది హృదయమున ప్రవేశించును. అది భోగలాలసుని హృ

దయమున ప్రవేశించి యచ్చట స్థానము నేర్పరచుకొని
హృదయమధ్యమున, నాయువుపట్టున, జేరుటతోడనే దా
సనిచీల్చి వేయును. ఫలితమేమగును? హృదయము వ్రక్క
లగును. విచారము, దుఃఖము, బాధ, ఏడ్పులు, రొమ్ము
లు బాదుకొనుట; పళ్ళుపటపటలాడించుటలు మొదల
గునవన్నియు ప్రాపంచిక ప్రేమఫలితములు. ప్రాపంచిక
ప్రేమ యెప్పుడు నిట్లే ఫలించును. నీ వేవిషయమును
గాని దానికొరకే ప్రేమింపుము. దానియందు సంగివగు
దువు వేని తత్క్షణమే శ్రీకృష్ణభగవానుడు నీలో బ్రవే
శించును; నిన్ను పొడిచివేయును. హృదయము చెక్కలై
పోవును. విచారగ్రస్తుడవై, రోదనచేయుచు "అబ్బా!
ఈ ప్రేమ యెంత క్రూరమైనది. ఇది నన్ను ధ్వంసము చేసి
నది." అని కూలుదువు. లక్ష్మిని విశ్వసింపకుము. భగవం
తునే నమ్ముకొనుము. విషయములకొరకు కాశింపకుము.
నీయాత్మయందే విశ్వాస ముంచుము. విషయములు వి

చారములను తెచ్చిపెట్టును. వాటిని పూజించుట విగ్రహా
రాధన. ఈశరీరములన్నియు విగ్రహములు; ప్రతిమలు;
చిత్రపటములు. నీవొకపటమును పూజించుచు దానిలో
నున్న వ్యక్తిని నిర్లక్ష్యము చేయుట విగ్రహారాధన కాదా?
నీస్నేహితుడు తనపటము నొకటి నీకిచ్చె ననుకొనుము.
నీవు దానిని ముద్దిడుచు, ప్రేమించుచు, పూజించుచు
నీస్నేహితుడే వచ్చినపు డతనిని నిర్లక్ష్యము చేయుట తగు
నా? అది న్యాయమా? అట్లైన నీస్నేహితు డాపటము
ను నీయొద్దనుంచునా? అతనిని జ్ఞాపకముంచుకొనుటకే
కదా యది నీకొసంగబడినది? నీ వాపటము యొక్క
యజమానినే పూజింపవలెను. స్మరింపవలెను. ఈప్ర
పంచములోని వస్తువులన్నియు భగవంతుని ప్రతిమలు;
భార్యాభర్త లీప్రతిమలకే దాసు లగుచున్నారు. విగ్ర
హారాధనను సలుపుచున్నారు. యజమానిని, భగవం
తుని, మరచుచున్నారు.

భారతదేశమున నొకసమాధిమీద రాము డొక స్మృతిశాసనమును జూచెను. దానిపై నిట్లుండెను. "మృతుడైన నాభర్త చిచ్చుచే దహింపబడెను. అతడు నాహృదయము నాపహరించెను; నే నతనినే దేవునివలె కొల్చితిని. కనుక భగవంతుడు నాకు ధర్మమును ప్రసాదించినాడు. మేము విడిపోవుట చాల యవసరమయ్యెను." దీని నొక స్త్రీ వ్రాసెను. ప్రపంచవిషయము లిట్లే పాలింపబడును. మన మీ ప్రకృతులను యథార్థముగా నుపయోగింతుమేని యవి మనతో నుండవచ్చును. లేనిచో నవి వెంటనే తీసికొనబడును. ఇదియే సన్యాసము. ప్రతిగృహమున నిట్టి సన్యాసమునే యాచరింపవలెను.

మీకు మరియొక యుదాహరణమును చూపెదను. ఇచ్చట స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు మొదలగువారున్నారు. మిమ్ము ప్రేమకు బురికొల్పునదేది? ఆకర్షించునదేది? శరీరమా? కండ్లా? చెవులా? చర్మమా? ముక్కా?

కాదు. కాదు. అవియే ప్రేమ కాకరములగుచో శరీరము చనిపోయినతరువాతకూడ వాటియందు మీకు ప్రేమకలుగవలెను. కానిమృతశరీరమును మీరు ప్రేమించుట లేదు. మీరు దానిని త్రోసివేయుచున్నారు; శ్మశానమునకు సాగనంపు చున్నారు. శరీరములోనున్న తత్త్వమే, ప్రాణమే, శక్తియే, ఆత్మయే మిమ్మాకర్షించుచున్నది; ప్రేమను పురికొల్పుచున్నది. ప్రతివానికండ్లలోనుండియు చూచునది యంతరంగముననున్న భగవంతుడే! అతనికీశరీర మొక ప్రతిమ; ఒకపటము; ఒకవాసము లేక దుస్తు. ఈదుస్తునుధరించు వ్యక్తికంటె దుస్తునే యెక్కువగా నేల ప్రేమించెదవు? దానిని ధరించు యాంతరంగికసత్యమునే ప్రేమింపుము. కొద్దిగా యోచన చేయుచో సత్యము నీకే తేటపడగలదు.

కొంద రెక్కుడు చాకచక్యమును, లావణ్యమును కలిగియుండుటను నీవు చూచుట లేదా? దీనికి కారణ

మేమి? ఇది యెచ్చటనుండి పుట్టుచున్నది. కండ్లు, ముక్కు, చెవులు మొదలగునవి దీనికి కారణము లగునా? కాదు. కాదు. వాటియందును వాటిలోనే మడగియుండును. చాకచక్యమే లావణ్యము. లావణ్యము నీలోనున్న యాత్మనుండియే ఆవిర్భవించును.

ఈశక్తి, యీచాకచక్యము, యీకదలిక యెట్లు కలుగుచున్నవి? నీవు పర్వతముల నెక్కగలవు. గుట్టల కెగబ్రాకగలవు. ఎచ్చటకైనను నడచిపోగలవు. కాని శరీరము చనిపోవుటతోడనే యీశక్తి యంతయు నెచ్చటకుపోవుచున్నది? శరీరము చనిపోవుటతోడనే నీలోనున్న యాత్మ దానికి మునుపటివలె సహాయము చేయకుండుటచే నది నిర్జీవమగుచున్నది. కనుక నీశరీరములో నుండి నీకండరములను కదలించునది, నీశిరోజములకు దోహదము నొసంగునది నీలో రక్తస్రావమును కలుగ చేయునది ఏది? అదియే విశ్వశక్తి; విశ్వాత్మ. బ్రహ్మ

ము. అదియే నీవు. నీవు చనిపోవునపుడు నిన్ను నలుగు
రు మోయవలసివచ్చుచున్నది. జీవించియుండగా నీ 180
పౌనుల శరీరము నవలీలగా కొండలనక, గుట్టలనక
మోయగలిగిన దెవరు ? ఆశక్తి యనిర్వాచ్యము; అదృ
శ్యము. కాని అది నీలోనేయున్నది. అదియే నీలోనున్న
బ్రహ్మము. అందరిలోనుగల బ్రహ్మము. అదియే ప్రతి
వ్యక్తియొక్క కదలికకును మూలకందము. మానవుడు
నిద్రబోవునపుడు వానికండ్లు చూచుటలేదు; చెవులు విను
టలేదు. అతడు చనిపోవునపుడు యింద్రియములన్నియు
యథాస్థానములో నున్నను వ్యాపారమాగిపోయినది; దీ
నికి కారణమేమి? లోపలనున్న దేవత్వము వీనికి సహాయ
ము చేయకపోవుటే దీనికి కారణము. లోపలనున్న దేవ
త్వమే యీ బాహ్యచలనమునకంతకును కారణము;
జీవిక. దీనిని మీరు గుర్తింపవలెను. నీ వెవరినైనను
చూచునపుడు వారికండ్లలోనుండి నిన్ను తిలకించునదెవ

రు? అది యంతరంగముననున్న బ్రహ్మము. ఇంద్రియ
ములన్నియు దుస్తులు. ఈప్రపంచకములోని ప్రజలు
ప్రేమించునపుడు బాహ్యములను, దుస్తులను, ప్రేమిం
తురు. సత్యమును విడిచి దానిఛాయను, అసత్యమును,
మోహింతురు. ఈపాపమునకై వారు దుఃఖముల నను
భవింతురు. ఈయజ్ఞానమును తరింపుము. భార్యాభర్త
లు పరస్పరబ్రహ్మమునే భజింతురుగాక! దానినే చూ
డగలుగుదురుగాక!

సర్వమును బ్రహ్మమయమే కావలెను. సర్వంఖ
ల్విదం బ్రహ్మ; భార్య భయంకరనరకద్వారము గాక
బ్రహ్మమును ప్రతిబింబించు దర్పణమే యగునుగాక!
అట్లే భర్తయు భార్యకొక బ్రహ్మప్రతిపాదకదర్పణము
కావలెనుగాని పిడిగుద్దులరాయడు కాకూడదు. భార్యా
భర్తలీసాధన నెట్లుచేయగలరు? ఈయోగ మెట్లువలం
బనీయము?

భార్య భర్తను రక్షింపవలెనన్న మొట్టమొదట యతని నామె బాహ్యకలుషములనుండి కాపాడవలెను. అత డవివాహితుడుగా నుండుచో ననేకమోహములకు గురియగుచున్నాడు. అతడు ప్రతిగాలికి నూగులాడుచు తెన్ను తెలియక యిటునటు కొట్టుకొను నావవంటివాడు. బ్రహ్మజ్ఞానము లేని మానవుని మోహము లనుర్కొను ను గనుకనే భార్య మొట్టమొదట వానినీదుర్గతినుండి కాపాడవలెను. కాని, సామాన్యముగా నిట్లుజరుగుట లేదు; భార్యలు భర్తల నీదుర్గతినుండి తప్పించుటకు మారుగా తామే వారికి మరింత భారమగుచు వారి నధోగతికి క్రుంగదీయుచున్నారు. ఇది మనయొద్దనున్న రూప్యములనన్నిటిని యిచ్చివేసి పెద్దనోటును తెచ్చిపెట్టుకొనిన ట్లుండును. రూప్యములభారము తగ్గినది కాని యీయొక్కనోటు మరింత భారమైనది. బాహ్యమోహములన్నియు పోయినవిగాని యీమోహ మొక్కటే వానిని మించినది.

ఒకనాడొక గుఱ్ఱము దుష్టులవలన తనకు కలుగుచున్న బాధను తప్పించుకొనుటకై యొకమానవుని చెంతకు వచ్చి వానిసహాయము నడిగెను. అతడు "నావద్ద బాణములున్నవి. నేను వానిని సంహారం చెదను. కాని నన్ను నీపై స్వారిచేయనియవలె" నని చెప్పెను. ఆగుఱ్ఱము దానికొప్పుకొని వానిని తనపై నెక్కించుకొనెను. వాడు బాణములతో దుష్టులను సంహరించి యింటికి వచ్చెను. గుఱ్ఱము చాల సంతోషించి వానికి నమస్కరించి నేను పోయివచ్చెద సెలవిండనెను. "ని వెచ్చటకుపోయెదవు? నీయుపయోగము నాకిప్పుడు తెలిసినది గనుక నిన్ను పోనీయను. నీవు నేటినుండి నానౌకరుగా నుండవలె" నని నిరోధించెను. చూచితిరా! గుఱ్ఱమునకు దుష్టులబాధ పోయినదిగాని యది తనస్వేచ్ఛనే పోగొట్టుకొనవలసి వచ్చెను!

అట్లే మానవుడును వివాహమైనతరువాత బా

సంసారమోహములనుండి తప్పించుకొనినను తనభార్య మోహపాశములలో జిక్కుకొని కథలోని గుఱ్ఱమువలె నిరంతరదాస్యమును సంపాదించుకొనుచున్నాడు. కాని స్త్రీ మానవు నెట్లురక్షింపగలదు? ఎట్లురక్షింపవలెను? భార్య భర్తను వశపరచుకొన ప్రయత్నింపజనదు. భర్త కూడ నట్లేచేయవలెను. అప్పుడే వివాహమున కర్థముండును; అది పవిత్రమగును. లేనిచో నూరుమంది క్రైస్తులువచ్చినను వేయిమంది కృష్ణులువచ్చినను లాభములేదు. ఎన్నిబైబిలులున్నను, ఎన్నిఖురానులున్నను, ఎన్ని వేదములున్నను ప్రపంచము కుక్కతోకవలె నేటికిని వంకరగనే యుండుటకు కారణమేమి? దుఃఖమునకును నరకమునకును యదార్థకారణ మదేయుండ నిక మరెట్లు జరుగును? మనగృహములలోనే కుళ్ళంతయుండ మనకు మోక్ష మెచ్చటనుండి యూడిపడును? భార్యాభర్తలు పరస్పరకళ్యాణమును కోరనిచో మత మెచ్చ

లు? దేవుడెచ్చట? స్వర్గ మెచ్చట? ఈయుగము రైళ్ళ యుగము. విద్యుద్యుగము. కనుక మతమునకు స్వస్తి చెప్పబడుచున్నది. ఓహిందువులారా! మహమ్మదీయులారా! క్రైస్తవులారా! ప్రపంచసౌభాగ్యము చేకూరవలెనన్న మానవశోకదుఃఖోపశమనము కలుగవలెనన్న, మొట్టమొదట మీ రీవైవాహికసంబంధములను సంస్కరించుకొనవలసియున్నది. భార్యాభర్త లొకరినొకరు కాపాడవలెను. ఒకరినొకరు వశముచేసికొనవలెనను కోరిక నశింపవలెను. నీవందరకును స్వేచ్ఛనొసంగుచో నీవును స్వేచ్ఛననుభవింతువు. నీవితరులను బానిసలను జేయుచో నీవును బానిసవగుట తప్పదు. ప్రతిక్రియకును తత్తుల్యమైన ప్రతిక్రియ యుండితీరును. ఆమె నీకు బానిసయగుచో నీ వామెకును బానిసవగుదువు. ఈ యుపన్యాసము మీకు చాలభయంకరమైనదిగ కాన్పించవచ్చును. సత్యమెప్పుడును భయంకరాకారముననే

యుండును. ప్రజ లెప్పుడును దానిని సంతోషస్వాంతముతో స్వీకరింపరు. సోక్రటీసు, జీససు మొదలగువారి గతి యేమైనది ?

ఒకడు పశువుకొమ్ములకు త్రాడును కట్టి రెండవ కొసను తనచేతిలో నుంచుకొనును. అతడాపశువు తనకు నౌకరు, లేక బానిస, యైనదని గర్వించుచుండును. కాని అది తనకెంత బానిసయైనదో తానును దాని కంత బానిసయే యగుచున్నా డనుసంగతిని గ్రహింపజాలకున్నాడు! అది తన కెట్లు బానిసయగుచున్నది? అది తననుంచి పారిపోజాలదు కనుక బానిస యగుచున్నదని యతని యభిప్రాయము. అదియే కారణమైనచో తను మాత్ర మాపశువునుండి యెట్లు తప్పించుకొనగలడు? అతడు త్రాడును విడిచిపెట్టినచో, పశువుకు బానిసకానిచో, బశువుకూడ స్వేచ్ఛను కలిగియుండెడిది. పశువును తనకు బానిసను చేసి యుంచును దానికి బానిస

యయ్యెను.

ఈ ప్రపంచములో హిందూదేశములో నేమి, యమెరికా, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు మొదలగు మరేదేశములలో నేమి ప్రపంచమంతటను చాలవరకన్ని కుటుంబములును దుఃఖములకు పాల్పడుట లేదా? విచారములును, బాధలును వానిని క్రుంగదీయుట లేదా? "స్వర్గతుల్యమైన గృహము. ఆనందధామమైన గృహము" అని చెప్పుకొనుచుందుమే! ఎంత మోసము! అట్టిది వెయ్యింటికొకటి కలదా? కల్ల! కల్ల! ప్రజలెందుకు బాధలపాలగుచున్నారు? కుటుంబములేల నరకకూపములగుచున్నవి? నీహృదయాంతరాళమున నీకుటుంబ మానందధామము కావలెనని నీకు లేదా? అట్లున్నచో గృహమును పరిహాసపాత్రము చేయకుము! విచారకారణముల నారయుము. ఈవిషయమై జాగ్రత్త నొందుము! శ్రద్ధాళుడవుకమ్ము! కుటుంబములలో సామరస్యము లేక

పోవుటకును, ఆనందము శూన్యమగుటకును ప్రకృతి
ధర్మములను గ్రహింపకపోవుటచే యజ్ఞానమే కారణము.
వారు ప్రకృతివిధాన మెట్లున్నదో, పరిణామమార్గ
మెద్దియో గ్రహింపలేకున్నారు. నెమ్మది నెమ్మదిగా,
క్రమక్రమముగా మనయంతరంగబహిర్జ్ఞానమును ప్రతివా
డును, అందరును, వేగముగ పరిణామవిధానము. ప్రకృతి
యీపరిపక్వమునకే పనిచేయుచున్నది. ఇదియే మనపర
మావధి. ప్రజలితత్త్వము నెరుగకపోవుటచేతనే ప్రపం
చములో తమయునికికే అరనియాటంకములను కల్పించు
కొనుచున్నారు.

ఈపరిణామవిధానమున కనుకూలముగనే భార్యా
భర్తల సంబంధ మేర్పడవలెనుగాని తద్విరుద్ధముగ నుండ
రాదు. స్వేచ్ఛయే, మోక్షమే, ప్రకృతివిధానము.
నీభార్యకు స్వేచ్ఛ నొసంగుచో నీకును స్వేచ్ఛకలుగు
ను. కాని దీని యర్థమేమి? స్వేచ్ఛయనగా నేసంబంధ

ము లేకుండ నన్ని సంబంధములను త్రెంచుకొనుటయా? స్త్రీపురుషులు స్వైరవిహారులు కావలసినదియా? అది యింతమాత్రమును కాదు. అట్టి స్వేచ్ఛ నిలువ నేరదు. అది బానిసత్వమే యగును. భార్యకుగాని భర్తకుగాని స్వేచ్ఛ యనగా " మీరు మీశరీరములను విశ్వసింపకుడు. వానియందు మోహమును నశింపుడు. మీ యంతరంగమునందున్న భగవంతునే విశ్వసింపుడు. మీరు ప్రేమించునపుడు మీశరీరములను ప్రేమింపకుడు. మీ యాత్మలనే ప్రేమింపుడు. అజ్ఞానమునుండి విడివడుటే స్వేచ్ఛ ; దీనినే మీరు వృద్ధిచేసికొనవలెను." మేము కృష్ణుని, రాముని, పూజింతుమని ప్రజలు చెప్పెదరు. మీరు మీభర్తలను, భార్యలను మొదట పూజింపవలె నని రాముడు మీకు హితబోధ చేయుచున్నాడు. మీరు పూజింపవలసినది, విశ్వసింపవలసినది, భార్యాభర్తల రక్తపుముద్ద లెంతమాత్రమును కావని మరల, మరల

చెప్పుచున్నాను. ఈ బాహ్యశరీరము, చర్మము, లోపల నున్న యాత్మను, భగవంతుని, మూపు అడ్డము మాత్రమే యని గుర్తించెదరుగాక !

పక్షి చిగురు చిగురున యెట్లు గంతులు వేయునో చూడుము! అది యొక చిన్న యూగులాడుచుండు రెబ్బపై నతితేలికగా కూర్చొనును. ఆ రెబ్బ యూగులాడు చుండుట నది గ్రహించియు తనకు రెక్కలు గలవని తెలియుటచే నిర్భయముగా గానము చేయుచుండును. ఆ రెబ్బ పైకిని క్రిందకును యూగులాడుచుండును. కాని అది భయపడుటలేదు. అది యా రెబ్బపై కూర్చొనినను తన రెక్కలమీదనే యుండును. అ దెప్పుడును తన రెక్కలనే నమ్ముకొనియున్నదిగాని యా రెబ్బను నమ్ముకొనుటలేదు. ఇట్లే మీరును జీవింపవలెను. అదియే యథార్థ జీవితము. విషయములు లా రెబ్బవంటివి. ఆత్మయే మీ రెక్కలు. నీ వెచ్చటనున్నను, నీ భార్యాబిడ్డలపై నీ కెట్టి

సక్తతయున్నను నీవు వాని నాశ్రయింపకుము; నీహృదయమున వాని కెంతమాత్రమును స్థానము నొసంగకుము. నీ విట్లే జీవించుచు నీభార్యాబిడ్డలనుగూడ నిట్లే జీవింపజేయవలెను. అప్పుడు నీవు వారినుండి ముక్తుడవగుదువు. వారు నీనుండి ముక్తులగుదురు. పరాధీనమెంతమాత్రమును లేదు. పరిపూర్ణస్వేచ్ఛ! పరిపూర్ణస్వాతంత్ర్యము!

ఒకనా డొకయద్భుతమైన చిత్రపటము విక్రయమునకు తేబడెను. ప్రతివాడును దానిని చూచి విస్మయమంది ముందుగనే కొనుటకు త్వరపడిరి. అందులో నొక రాణియు, చక్రవర్తియు, రాకుమారులును యుండిరి. వీ రందరును రాజమందిరమున హంసతూలికాతల్పములపై నుండిరి. ఆదృశ్యము రామణీయకముగా నుండెను. కాని ఆరాణి చాల జ్వరతీవ్రతచే బాధపడుచు చనిపోవుటకు సిద్ధముగా నుండెను. రాజును రాకుమారులు ను

భోరున నేడ్వసాగిరి. మీరుకూడ నాచిత్రపటమును జూచిన కొనవలెననియే కోరుచుందురు. ఆరాణి కెంతయో సామ్రాజ్యమున్నది; సర్వైశ్వర్యములును కలవు. కాని చనిపోవుచున్న యీరాణివలెగాని యేడ్చుచున్న యీరాజువలెగాని రాజకుమారులవలెగాని మీ రెవరైన నుండఁగోరెదరా? మీ రాస్థితినిమాత్రము కోరరు. మీరు మీగృహములలో, మీకుటుంబములలో, సాక్షులవలె, భగవంతునివలె నుండవలెను. ఎట్టిసంగమును, నెట్టిమోహమును, నెట్టిబంధనములును మిమ్ము బాధింపరాదు. మీమనోహృదయములలో పరిపూర్ణశాంతియే తాండవమాడవలెను. అవి యెప్పుడును బ్రహ్మమునే భావనచేయవలెను. మీగృహవిషయముల నన్నిటిని మీ రాపటమును జూచినట్లే చూడవలెను. నీ వాపటమును సాక్షివలె చూచునపుడు నీకది యెంతయో రామణీయకముగ నున్నది. కాని నీవే యారాణి వగుట కొప్పు

కొందురా ? నీ మనమునఁ బట్టుకొనుచో సర్వమును సుఖప్రదముగనుండుచున్నది. మన మింద్రియవిషయమును బట్టి పట్టుకొనినపుడే దుఃఖమును, నాటిని సాక్షిభూతముగా చూడఁగలిగినపుడే యానందమును గలుగుచున్నవి.

ఇదంతయు మీ కాత్మనిష్ఠముగా నభ్యసింపవచ్చును. విషయములతో జోక్యము లేనిచో, రాగము లేకుండ, నభివృద్ధి జరుగు టెట్లు ? గృహము బాగుపడు టెట్లు ? అని మీ రడుగవచ్చును. ఇది చాల పొరపాటు. మీ రెప్పుడు సంగము నొందుదురో యప్పుడే మీ యభివృద్ధి యరికట్టబడుచున్నది. మీరు వ్రాయునపుడు వ్రాత దానంతట దే జరుగుచుండును. అప్పుడు "నేను వ్రాయుచున్నాను" అను యదార్థాత్మ యెంతమాత్రమును [illegible]యొత్తుట లేదు. అది యచ్చట లేదనియే చెప్పవలెను. మఱి దానంతట దే యెట్లు వ్రాయఁగలుగుచున్నది ?

నీ కించదాత్మను, నీ యహంకారమును నీ వావిషయము
లోనికి ప్రవేశింపచేయలేదు కనుకనే యిది సాధ్యమగు
చున్నది. "ఆహా నే నెంతబాగుగ వ్రాసితిని! ఎంత
యద్భుతముగ వ్రాసితిని!" అని నీ వనుకొనుట మొద
లుపెట్టినచో తప్పక నీవు ప్రమాదములను జేతువు.
నీవ్రాత కాటంకము కలుగును.

మన యహంకారము శూన్యమైనప్పుడే పనియం
తయు చక్కగా జరుగుచుండునట్లు దీనివలన తెలియుచు
న్నది. సన్యాసమనగా యీకించదాత్మను, యీయహం
కారమును విడనాడుటే యని గ్రహింపవలెను. సూర్యు
డు ప్రకాశించుచున్నాడు; నదులు ప్రవహించుచున్న
వి; పుష్పములు వికసించుచు పరిమళగంధమును దశదిశ
లను వ్యాపింపజేయుచున్నవి. వీటిలో నెచ్చటను "నేను
చేయుచున్నాను. నేను గొప్పవాడను. నేను కాంతి
నిచ్చుచున్నాను." అను భావమే లేదు. ఇచ్చట పనిజ

రుగుటు కాన్పించుచున్నది. 'అహం' లేదు. ఇదియే ఘన్యాసము. సూర్యునికర్మవలెనే, చంద్ర, నక్షత్రముల కర్మవలెనే నీకర్మను అహంకారశూన్యముగా చేయుము. అప్పుడే నీపని జయప్రదము కాగలదు ; అప్పుడే నీవు యథార్థముగా నకర్మలైనను జేయగలుగుదువు. యోధాగ్రేసరు లందరును, ఉత్కృష్టపురుషులందరును యీ రహస్యమునే కలిగియుండిరి. వారు సూర్య, చంద్రులవలె 'అహం' ను మరచిపోయి తమపనిని సాధించుకొనగలిగిరి. నీవు విషయములందు సక్తుడవైనగాని కార్యసాఫల్యము కాదను దురభిప్రాయమును, అజ్ఞానమును, విడనాడుము. అప్పుడే నీకార్యమునకు సౌష్టవము చేకూరును. నీ వెప్పుడును శాంతినే కలిగియుండవలెను; ఖేదమోదములకు చలింపరాదు. శాంతి ; శాంతి ; అచలత్వము ; శరీరము మాత్ర మెప్పుడును పనిచేయుచుండవలెను ; చలనమును కలిగియుండవలెను ; శరీర

మొప్పాడును పనిచేయుచుండుట ; ఆత్మ చలింపక శాంతి ని వహించుట. ఇదియే నీధర్మము ! ఇదియే స్వేచ్ఛ ! ఇదియే సన్న్యాసము ; జ్ఞానము. బంగారుకాంతులనీను సూర్యకాంతియు, వెండితీగెలను మించు చంద్రకిరణములును, రత్నకంబళుల కీడగు పచ్చని పచ్చికయు సస్యసంపదలును వెలిదలగు ప్రకృతిదృశ్యము నీకండ్లపై నెంత తేలికగా, నెంతమృదువుగా, నెంతయాహ్లాదకరముగా, నెంతయుదారముగా, సంపూర్ణముగా, నఖండముగా పడుచుండునో యట్లే విషయములనుకూడ నీవు గ్రహింపవలెను. ప్రకృతిదృశ్యమంతయు కండ్లపై పడుచున్నను కండ్ల కెంతమాత్రమును భారము కలుగుటలేదు కదా! కండ్లకు స్వేచ్ఛయే కలదు. ఇట్లే యీ ప్రపంచములోను, గృహములోను, కుటుంబములోను నీస్థితి భారరహితముగా, నిర్బంధరహితముగా నుండును గాక! నీ వీమాయనంతను, దృశ్యప్రపంచమునంతను, విషయముల

నన్నెప్పుడు చూచుచు నసంగుడవగుదువు గాక! యదార్థ తత్త్వమును, పరిపూర్ణసత్యమును, గ్రహించినపుడే యీస్వేచ్ఛయు, నీజ్ఞానమును కలుగగలవు. నీబ్రహ్మత్వమును గ్రహించుచో గ్రహతారకములుకూడ నీయాజ్ఞకు బద్ధులు కాగలవు. నీవు దీనిని గ్రహించుచో యీ విశ్వమంతకునుకూడ నధిపతివి కాగలవు. నీవు దీనిని గ్రహించుచో నీవ్యవహారము లన్నియు, నీవ్యాపారము లన్నియు వాటంతటవే చక్కబడగలవు. అప్పుడు జయము నీకొరకే ప్రాకులాడును గాని నీవు జయముకొరకెంతమాత్రమును ప్రార్థింపనక్కరలేదు. ఈవిశ్వమంతయు నీకు బానిస యగును. సర్వసౌభాగ్యములును నీకు చేకూరును.

'పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

రాజమండ్రి.

సంవత్సరమునకు ఆఱు పుస్తకములు.

చందా 1—0—0 మాత్రము.

వెలువడిన పుస్తకములు.

1. గాంధి మహాత్ముని నీతిమంజ్జరి.
2. రాజనీతి సారము.
3. ప్రాచీన భారత గ్రామ పరిపాలన 1.
4. } రామతీర్థస్వామి జీవితము.
5. } బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు. I. II.
6. కర్మయోగియొక్క ఆదర్శము.
7. రామతీర్థస్వామి
   బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు. III.